

Belföldi hírek

bb.1. jelentés az észak-déli metró deák téri építéséről - „pajzs-
randevu,, a kálvin téren

i/-don/hi/a/-cz

1974. március 14.

befejezéséhez közeledik az észak-déli metró deák téri mély-
állomásának építése. belső boltozatát teljesen elkészítették,
jelenleg a többi között a peronlemezek építésén dolgoznak. a
szigetelési munkákhoz várhatóan júniusban fognak hozzá.

Lakatos ervin főépítésvezető elmondta, hogy a deák tér-
től is nemsokára indulnak a furógépek. a „bevetésre,, kész
szovjet pajzsokat korszerű gépekkel is kiegészítették. ápri-
lis első felében a jobb, majd május közepén a bal pajzs star-
tol. a szakemberek úgy számítják, hogy ha a munkát nem zavar-
ják különféle problémák, például süllyedések, s a talajviszo-
nyok kedvezőek lesznek, a furógépek az év végéig elérik a fel-
szabadulás téri állomást. addig a pajzsoknak egyenként több
mint 560 méter hosszú alagutat kell megépíteniük. az óriás-
gépek fogadásához viszont be kell fejezni a felszabadulás té-
ri állomás szerkezetépítését, a hatalmas vasszerkezeteket
tudniillik csak ezután tudják átvontatni a föld alatt. az é-
szak-déli metró vonal deák téri és ferenc körüti állomásától
induló szovjet és magyar pajzsok a kálvin téri mélyállomásban
találkoznak. a „géprandevu,, tervezett időpontja 1975 köze-
pe. a következő esztendőben fognak hozzá a felszabadulás téri
aluljáró és mozgólépcső-alagut építéséhez.

a deák téri aluljárórendszer munkálatait a hét végén kez-
dik meg. /folyt.köv./

NA

- 1 -

v

bb.1./ jelentés.....folyt.-a

az építők egy csoportja a deák ferenc utca torkolatában a felszíni állomás előkészületeihez látott hozzá. a forgalomtól elzárt területen földmunkagépek dolgoznak. az aluljáró kialakításával egyidejűleg a föld alatt érdekes munka is kezdődött. a mélyben rábukkantak a milleneumi fav régi végállomásának ugynevezett felhagyott alagutszakaszára, amelyben egykor a szerelvényeket fordították vissza. az építők most a föld alatti folyosó kibontásán dolgoznak. itt muzeumot rendeznek majd be.

a deák téri aluljáró rendszerben találkozik a főváros három földalatti vonala: a kelet-nyugati és az észak-déli metró, valamint a milleniumi vasút. az alagutak több emeletnyi magasságban keresztezik egymást. legmélyebben a kelet-nyugati vonal húzódik, erre, épül, most nyolc-tíz méterrel följebb az észak-déli. előttről robognak a századforduló előtt létesített régi földalatti kocsijai. az állomásokat is ilyenképpen építik meg. mindenhová mozgólépcső vezet. a hatalmas, méreteiben egyedülálló gyalogos aluljárót több helyről - a tanács körutáról, az evangélikus templom irányából, az anker köztől, a villamosperonokról - lehet majd megközelíteni.

az építők a deák tér északi oldalától megkezdték az ugynevezett átjáró műtárgy építését is. a folyosó - ahol gyalogosan lehet majd közlekedni - a kelet-nyugati és az észak-déli metró vonalat köti össze./mti/

-.-

bb.2. táncsics mihály születésének 175. évfordulója megünneplésére készül orosháza

vid/ká/mné/a/-cz

1974. március 14.

táncsics mihály a börtönből való szabadulása után orosházán élt. a város születésének 175. évfordulója alkalmából április 8-9-én események gazdag kétnapos ünnepeisorozatot rendez. az országos jellegű eseménysorozatra hazánk minden tájáról várnak vendégeket. a tudományos emlékülés kétnapos programjában több előadás hangzik el táncsics mihály életútjáról, alkotó tevékenységéről és arról: hogyan szerepel táncsics alakja a szépirodalomban, a képzőművészetben és a folklórban./mti/

-.-
- 2 -

14

bb.3. az eszmei egység, a szellemi integráció jegyében - a szocialista országok írószövetségeinek prágai tanácskozásáról

i/ró/gg/hi/a/la

1974. március 14.

az eszmei egység, a szellemi integrációra törekvés jellemezte a szocialista országok írószövetségei vezetőinek xi. március 5-e és 11-e között prágában megtartott - tanácskozását. a nagyjelentőségű konzultációról - amelyen bulgária, csehszlovákia, kuba, lengyelország, magyarország, mongólia, az ndk, románia, a szovjetunió és vietnam írószövetségeinek delegációja vett részt - garai gábor kossuth díjas költő, a magyar írók szövetségének főtitkárhelyettese nyilatkozott gergely róbertnek, az mti munkatársának.

- a rendszeres konzultációk 12 éves multra tekintenek vissza, hasznosságukat, fontosságukat, azt hiszem, minden írószövetség érzi. több közös vonás fűz össze bennünket, nem csupán azért, mert azonos cél, a szocializmus felépítése felé haladunk, s közösek az eszméink, hanem azért is, mert országainkban az irodalom közügy. ilyen alkalmakkor a résztvevők kölcsönösen informálják egymást az írószövetségen belüli helyzetről, a jelentős, külföldi érdeklődésre is számot tartó eseményekről, a kiemelkedő művekről, de praktikus tennivalókról is szó esik, nevezetesen egyeztetik a nagyobb nemzetközi rendezvények témáját és idejét. ehelyütt körvonalazódik általában a közös eseménynaptár, vagy szerveződik például egy-egy távoli ország nevesebb íróvendégének európai körútja, programja.

- delegációnk például most jelentette be, hogy október 14-19-e között az irodalomkritikusok nemzetközi szervezetével karöltve budapesten megrendezzük a nemzetközi kritikusi konferenciát. egyúttal kérelemmel is fordultunk baráti országok felé, hogy minél magasabb szintű delegációval képviseltessék magukat. a szocialista írószövetségek egyik legfőbb feladataként fogalmazódott meg - s ez minden delegáció felszólalásai-ból kitűnt, hogy a jelenlegi világhelyzetben a békés egymás mellett élésre való hosszútávú berendezkedés a fő cél. s ami ettől elválaszthatatlan: erősíteni kell a szocialista írószövetségek marxista-leninista eszmeiségét, miközben fenn akarjuk tartani, sőt, tovább kívánjuk fejleszteni az érintkezést a nem-szocialista irodalmakkal is, meggátolva az ellenséges ideológiák behatolását.

/folyt.köv./

- 3 -

14

bb.3./az eszmei.....folyt./-a

- teljes egyetértés volt abban, hogy harcolni kell az ellenséges nézetek ellen, a küldöttségek ugyanakkor beszámoltak arról, milyen többoldalu találkozót terveznek. előtérben áll a fiatal írók, költők és az ifjúsági irodalommal foglalkozó irodalmárok nemzetközi találkozóinak megrendezése multilaterális alapon, nem rekesztve ki a nem szocialista országok haladó alkotóit sem.

- világosan kifejeződött az az álláspont, hogy ápolni, fejleszteni kell a kapcsolatokat a nyugati országokban élő írókkal, esetleg személyi kapcsolatok útján, hiszen sok helyen nincsenek olyan egységes írószervezetek, amelyekkel megnyugtató módon felvehetnénk az érintkezést. tehát egyfelől az eszmei harchoz való fokozott felfegyverkezés a teendő, ami semmiképp sem jelent elzárkózást, befelé fordulási szándékot, sőt tovább akarjuk fejleszteni kapcsolatainkat a világ haladó írói mozgalmaival és íróival.

- számos feladat került még szóba. például a vendéglátók vetették fel: helyes lenne, ha egymás irodalmának jobb megismertetése céljából a szocialista országok 10-12 kötetből álló könyvsorozatát indítanának. ennek keretében évente kiadnák a nemzeti irodalom egy kitűnő művét, s a következő esztendőben egyidejűleg az összes többi országban is megjelenne ez az alkotás. a javaslatot nagy érdeklődéssel és némi vitával fogadták a résztvevők - mi is - és körülbelül abban egyeztünk meg, hogy a felvetés elvben helyeselhető, feltétlenül van e téren pótolni valónk. abban maradtunk, hogy a jövő évben külföldön megrendezendő hasonló tanácskozásra már minden ország fontolóra veszi, hogyan lehetne konkrét lépést tenni e szép terv megvalósítása érdekében.

nagyon fontos témaként került fel, hogy a szocialista írószövetségek miként segítsék anyagilag és másként is a háborúban sokat szenvedett vietnami írókat és a fasiszta diktatúrában élő chilei alkotókat. több szocialista ország már eddig is meghívott számos fiatal ösztöndíjas vietnami író; mi a magunk részéről felajánlottuk, hogy az itt tanuló diákok között kutatjuk fel az irodalmi tehetséggel megáldottakat. a kubai delegáció írásos állásfoglalást terjesztett be, amelyet később közös állásfoglalásként fogadott el a tanácskozás. ebben a résztvevők tiltakoznak a chilei fasiszta uralom rémtettei ellen, és követelik a kommunista és haladó írók és művészek, politikusok szabadon bocsátását.

/folyt.köv./

- 4 -

:bb.3./ az eszmei.....2.folyt./-a

- ami a mi részvételünket illeti, dobozy imre, az írószövetség főtitkára a tanácskozás első napján szólalt fel, tájékoztatta a plénumot a magyar írók szövetségének jelenlegi helyzetéről, valamennyi fontosabb eseményéről és eredményéről. külön szót arról, hogy megalakult a fiatal írók józsef attila köre. ezt a tényt a résztvevők örömmel fogadták, az új nemzedéknek az irodalmi életbe való bevonása jeleként könyvelték el. hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az élet feladata bonyolult kérdésekre pontos, hiteles választ adjanak az irodalmi műveken és az irodalmi közéletben is, s hogy ideológiai kapcsolataink és közös ideológiai készenlétünk erősítése érdekében minél több lépést tegyünk. /mti/

..-

bb.4. kritikus, akit petőfi is respektált

vid/gö/mné/ká/a/-cz

1974. március 14.

a ráckevei ady gimnáziumban nagy szeretettel ápolják a magyar irodalom neves alakjainak emlékét. az egyik osztályban ady galériát rendeztek be, a folyosón a költőről készült szobrok, festmények láthatók. hamarosan petőfi emlékeiből összeállított állandó kiállítás nyílik, amelynek legértékesebb darabja feledy gyula, petőfiről készített eredeti rézkarca.

igen hasznos kezdeményezés, hogy a gimnázium tanulóinak bemutatják a ráckevei árpád múzeum egy-egy nevezetes műtárgyát. így ismerkedtek meg a diákok áts károly diszkardjával, s ennek során tulajdonosa költészetével, műfordítói tevékenységével. a paraszt származású áts károly ráckevén végezte elemi iskoláit, majd később kecskeméten tanult jogot. diáktársáival, köztük jókaival itt önképző társulatot alapított, amelynek elnöke lett. két költeményét már 1842-ben közölte bajza józsef athenaeuma.

a ráckevei irodalmárt petőfi is tisztelte. petőfi sándor 1842-ben egy színésztársulattal kecskemétre érkezett, a nagy mesemondó jókai így írt erről az időről: „ránk, névtelen poétákra nézve már akkor áts károly tekintély volt, akit még petőfi is respektált... ő volt az első és egyetlen kritikus, akit petőfi maga kért fel, hogy mondjon véleményt verseiről.

áts károly később pesten ügyvédeskedett, a szabadságharcban egy paraszti gerilla egység parancsnoka volt, amiért hat év várfogságra ítélték. a börtönben nyelveket tanult és végül már 11 nyelven beszélt. kiszabadulása után jelentek meg publikációi a gyermekirodalomról, a mű-és népköltészetéről. kiemelkedő munkája a román népköltészet, főleg a balladák műfordításai. a múzeumban őrzött kardot 1861-ben kapta a ráckevei főbírótól, amikor pest vármegye képviselőjévé választották. /mti/

..-

- 5 -

N

bb.5. település és iskola - dr.kálmán györgy nyilatkozata

i/szö/mm/a/-cz

1974.március 14.

az oktatáspolitikai párthatározat többek között aláhuzta: „ a köznevelés intézményhálózatának fejlesztése legyen összhangban az ország település-strukturájának alakulásával. az egyes iskolák közti feltételbeli különbségeket a vidéki és városi külső kerületi iskolák feltételeinek, felszereltségének javításával csökkenteni kell. „ ehhez még csupán néhány adat: az ország lakosságának jelenleg is 8.3 százaléka külterületen él. hazánk 3 209 településéből 2306-ban a lakosság lélekszáma nem haladja meg a kétezret, és ezeken a településeken él az ország összlakosságának csaknem 20 százaléka.

- a problematika, amit oktatáspolitikai szempontból most itt érdemes exponálni, adva van az állami oktatásfejlesztés központi bizottsági határozatában - mutat rá dr.kálmán györgy, a művelődésügyi minisztérium általános iskolai főosztályának vezetője. - az egyik összefüggés, amit úgy érzem, fontos megemlíteni: a települési szerkezet és az iskolahálózat összefüggésében magyarországi településszerkezete a felszabadulás időpontjában oktatásszervezési szempontból - s általában a lakosság ellátása szempontjából is - a lehető legkedvezőtlenebb volt. a török hódoltságtól kezdve a habsburg telepítési politikán keresztül a horthy-rendszerbeli agrárpolitikával és politikával összefüggésben alakult ki az a településszerkezet, amely a felszabadulásakor háromezret meghaladó települést számlált. településszociológusok, közgazdászok pár esztendővel ezelőtti számítása szerint magyarországon 10.400 ezer lakosát 7-800 településen lehetne jól ellátni, többek között közoktatással, művelődési intézményekkel, kommunálisan.

- a településkoncentráció nagyon lassan zajlik. erről tanuskodnak az elmúlt fél évszázad adatai is. 1920-ban például együttvéve 3 471 települése volt az országnak, jelenleg 3 209, vagyis az apadás mindössze 265. az imént említett 7-800-as optimális településmennyiség tehát ennek a településkoncentrációsi folyamatnak tükrében meglehetősen irreális.

/folyt.köv./

M

- 6 -

bb.5./ település.....1.folyt./-a

nem téveszthet meg bennünket, hogy közben a városiasodás is előrehalad, mert ez úgy alakul, hogy bizonyos nagyobb települések még nagyobbakká válnak. lehet, hogy valahol egy kisközség néhány száz lelkes volt, ahol most már valóban csak 100-150 ember él; de oktatásszervezési szempontból ez még mindig feladatot jelent: itt is szervezni kell az oktatást. nagyon lényeges kérdés tehát a települések nagyságrendje. a nagyobb településeken lehetséges olyan oktatási intézményt - elsősorban általános iskolára gondolok - létrehozni, amely a korszerű oktatás feltételeit biztosítani képes. van egy tanulói létszámgátár, amely lehetővé teszi az osztott rendszerű, s ezen belül szakrendszerű oktatás megvalósítását. ehhez bizonyos lélekszám szükséges. nem véletlen, hogy a jelenlegi településszerkezeti adottságokból és a lassu fejlődésből eredően az 5 300 általános iskolából még ma is csak 2 800 az osztott iskola, a többi pedig kisiskola. olyan kicsi iskola, amelyben 2-3-4 osztály összevontan tanul, mert a gyermeklétszám ennyire alacsony.

- s mindebből ered az a rendkívül fontos oktatáspolitikai kérdés, amellyel a központi bizottság határozata hangsúlyosan foglalkozott: az ilyen külterületeken élő munkás-és parasztfiataloknak, bár joguk, a legmagasabb műveltség megszerzése, lehetőségük nem azonos a többi fiataléval. azok a gyerekek akik összevont osztályban tanulnak, nyilván eltérő felkészültségűek. a tehetség pedig éppoly össz-nemzeti kincs, mint akár a nyersanyagbázis.

- a felszabadulást követően az oktatáspolitikai szempontjából két út látszott lehetségesnek. meg kell várni, amíg a településszerkezet majd átalakul: a szocializmus építése során két-két és fél évtizedre tehető az az út, ameddig ezek a kis települések magyarországon még léteznek. utólag persze könnyebb okosnak lenni, de ha jól tudom 860 ezer ember még külterületen él ma is. /ennek körülbelül kétszerese volt külterületi lakos 1945-ben./ persze, nemcsak a tanyákról van szó, hanem a kicsi falvokról is.

/folyt.köv./

M

- 7 -

bb.5./ település.....2.folyt./-a

a másik ut - ezt az utat jártuk eddig, s mint az adatokból ki-
derül: elég lassan kártuk -, hogy ha a településrendszer vál-
tozása lassu folyamat, akkor ezt nem lehet megvárni, hanem a
gyerekeket kell ,, koncentrálni,, ez az a bizonyos körzeti-
tési probléma. a települési rendszerben - területi egységek-
ben - olyan centrumokat kell kialakítani, ahol nagyobb iskolá-
kat lehet működtetni; a nagyobb iskolák ugy keletkeznek, hogy
a környező községekből - egyelőre az a program, hogy a felső-
tagozatos tanulókat - bevonjuk utaztatással vagy diákotthoni el-
helyezéssel. ma magyarországon körülbelül 9 ezer diák lakik
diákotthonban az említett cél érdekében, és körülbelül 50 e-
zer gyerek jár be naponta a körzeti iskolákba. a bejárás a leg-
különbözőbb - gyakran igen nehéz - körülmények között történik.
ennek ellenére még mindig a megoldásnak az az útja legkedvezőbb,
hogy a gyerekeket körzeti központokba koncentráljuk. ezeken a
helyeken minden iskolában tartalmi korszerűsítést kell végre-
hajtani. modernebb, a tanulókat jobban aktivizáló módszere-
ket, természetiudományos műveltséget adni / megfelelő arányban
természetesen a társadalomtudományokkal./ létezik tehát egy tar-
talmi, minőségi fejlesztési programunk is.

- a minisztériumban most készül az alsófoku oktatás távla-
ti fejlesztésének irányelve. ezekben az irányelvekben az egyik
nagyon fontos dolog, hogy a településfejlesztési koncepciók-
kal teljes összhangban kell beruházni. most ugyanis egyfelől
nincs elég tanteremünk, másfelől évenként 30-40 tantermet ela-
dunk az oktatás területéről vagy átadunk. a negyedik ötéves terv
eltelt éveiben az óvodafejlesztés minden eddigi mértéket és a terv-
ben meghatározott mennyiséget is meghaladja. várhatóan az előirány-
zott 49 ezer hellyel szemben mintegy 60 ezer hellyel bővül a
hálózat az ötéves terv végéig. ha ez így lesz, akkor 1975-ben
már csaknem 311 ezer gyerek járhat óvodába, s ez azt jelenti, hogy
az óvodáskorúaknak több mint 71 százaléka. a gyerekek óvodai
elhelyezését indokoltan igénylő szülők száma azonban még ezt
is meghaladja. a iv. ötéves terv során 32 600-ra növekszik az
általános iskolái osztálytantermek száma / 1970-ben 31 520 volt /.
a felsőtagozatu diákok szakrendszerü oktatása eléri 1975-ig
a 98 százalékot. a diákotthoni helyek az általános iskolások
számára 1975-ig 5 200-zal gyaraopodnak. a napközi otthonos
ellátás a tanulók 28 százalékára fog kiterjedni.

- a főfeladat a továbbiakban a szakrendszerü oktatás teljes
megvalósítása. egyes dolgozó-rétegek művelődési hátránya az ó-
vodában, illetve az általános iskolában kezdődik. ezért első-
sorban beruházással és felszereléssel tovább kell fejleszteni
a körzeti központokat - fejezte be nyilatkozatát dr.kálmán györgy.
/mti/

- -
- 8 -

bb 7. 1974 a televízióban - a tévé idei programjáról, terveiről
t/ny hi -cz 1974. március 14.

- idei terveink összeállításánál olyan műsorok kaptak elsőb-
séget, amelyek sokrétűen tudósítanak az ország jelenlegi helyze-
téről, arról, hogy mi és hogyan valósult meg a kongresszusi hatá-
rozatokból - erről tájékoztatták az mti munkatársát a tévé veze-
tői. ,, egy megye örömei és gondjai,, címmel a megyei pártbizott-
ságok első titkárainak ,,vendégeként,, havonta jelentkeznek a te-
levízió különböző megyékből.folytatják a fórumokat. májusban me-
zőgazdasági, junius végén, julius elején külpolitikai témából,
ősszel a szocialista országok valamelyikével terveznek fórumot,
és az év folyamán újabb külpolitikai adás is lesz. folytatódik a
,, munkások, vezetők egymás közt,, című sorozat, amelynek fő té-
mái az üzemi közélet, az üzemi demokrácia körül csoportosítha-
tók. jelentős lesz a munkásosztály helyzetét szociooológiai mód-
szerekkel feldolgozó, nyolcrészes ,, munkások,, című sorozat.

új műsor lesz a falugyűlés, a pincester, s négyrészes soro-
zat indul áprilisban a tanyavilágról. a felszabadulási évforduló
alkalmából tűzik műsorra a ,, gyilkosság a csatatéren,, című
filmet, amely a megölt szovjet parlamentereknek állít emléket.a
magyarország felszabadításában részt vett szovjet harcosok szó-
lálnak meg a ,, hogy érzi magát elvtárs? ,, című produkcióban.

elindítják az 1975 áprilisáig tartó vetélkedősorozatot,a-
melyben vicéki városainkat, multjukat, fejlődésüket mutatják be.
a drámai főszerkesztőség több érdekes műsört ígér: déry tiber
,, felelet,, című regényének nyolcrészes tv-változata, a szov-
jet szerzőktől készült darabok, több kiemelkedően szép színházi
közvetítés is ebbe a kategóriába tartozik. ide sorolható az ifju-
ságnak szóló ,,vendégségben,, tizenhárom adása, amelyek során
neves tudósok és politikusok látogatnak el a fiatalok körébe.
,, és te ki vagy? ,, címmel havonta jelentkeznek egy másik ifju-
sági produkció, amelyben alkotó, tehetséges mai fiatalokat is-
merhetünk meg. többek között csuri györgyöt és fekete zoltánt,
a házgyár mérnökeit, a fazekas gimnázium matematikai ,, olimpi-
kon,, diákjait, ránkí dezső zongoraművészt és másokat.

több adás foglalkozik 1974-ben baráti szocialista országok
bemutatásával is. forgatócsoport indul az ndk-ba, bulgáriába
és koreába. körkapcsolásos műsört terveznek az európai biztonság
problémáiról magyar és külföldi, szocialista és nem szocialis-
ta ujságírók, szakértők részvételével. sugár andrás hatrészes
sorozatot fogat a világ különböző országaiban a munkások életéről.
/folyt köv/ -9-

M

ébb 7. / 1974 a televízióban...folyt/ny

a tv segítségével az idén is milliós nézőtáborhoz jutnak el a magyar drámairodalom és az elbeszélő próza legjobb alkotásai és legnevesebb alkotói. önálló művekkel, illetve adaptációkkal szerepel a képernyőn déry tibor, karinthy ferenc, fejes andre, hubay miklós, galgóczy erzsébet, gyurkó lászló és mások.

hat-hat adásban kerülnek a nézők elé élő népköltészetünk, illetve a magyar és a világirodalom vidám versei. sorozatot indítanak a legfiatalabb költő-generáció bemutatására, és műsort szentelnek az elmúlt harminc év legszebb magyar verseinek. a szomszédos szocialista országok kiváló magyar írói is megjelennek a képernyőn az idén. egri viktor és lukács ervin csehszlovákiai, valamint nagy istván és balogh edgár, franyó zoltán romániai irodalmárok nyitják a sort. a szovjet próza valóságos fesztiválja lesz áprilistól júniusig a legkiválóbb orosz és más nemzetiségű írók filmre vitt műveinek sugárzása. a világirodalmat képviseli két, ugyancsak nagy sikerre számoltató filmsorozat is. az egyik reymont „ parasztok, „ című regénye nyomán készült, a másik pedig zola: tisztos uriház című könyvét vette alapul.

a filmműsorok közül külön érdekességnek számít a franciák „ nagy csaták, „ című tizrészes filmje, amely a második világháború döntő ütközeteit ábrázolja. maigret 1974-ben „ a felügyelő, „ című nszk filmsorozat nyomozóinak adja át helyét a képernyőn.

sorozatban a nyár nagy eseménye lesz greta garbo hat filmjének bemutatása. a szórakoztató műsorok közül - a szombat estén túl - a televízió igér változatos élményt a nézőknek, de színes, érdekes filmeket gyártanak a svéd és az osztrák televízióal együtt is. a szórakoztató, vidám tévé játékok szerzői közül érdemes kiemelni helta jent, karinthy ferencet, gábor bélát, molnár ferencet, vagy priestley-t és salacrou-t.

színházi kulturánk közkinccsá tételéhez mindekelőtt huszonhárom fővárosi és tizenkét vidéki színházi előadás közvetítésével járul hozzá a televízió. újdonság lesz, hogy tiz esetben nem a teljes művet, hanem „ eresztmetsetet, „ adnak a darabóól. 1974-ben az elképzelések szerint közvetíteni kívánnak csehszlovákia, jugoszlávia és románia magyarnyelvű színházaiból is. a második műsorban mutatják be a vidéki színházak fővárosi seregszemléjének hat előadását.

/folyt köv/

-10-

NA

bb 7. / 1974 a televízióban....2.folyt/ny

1974-ben szélesedik valamelyest a magyar televízió műszaki kapacitása. a nézők millióit érintő jelentős változás, hogy a második program műsorideje 106 órával bővül és az év második negyedévétől kezdve budapest és pécs után tokaj közelében is vehető lesz a műsor. növekszik a színesben sugárzott műsorok száma is. a tv folytatja a legjobb műsorok ismétlését, ami azt jelenti, hogy olyan alkotásokkal találkozhatunk újra, amelyek régóta nem kerültek képernyőre, illetve amelyeket a különböző műszakokban dolgozók elfoglaltságuk miatt nem láthattak.

változást jelent továbbá, hogy a második műsorban a tv híradó első kiadásának ismétlése helyett 9 óra körül 20 perces időtartamban a nézők új tv híradót láthatnak, amely az első kiadás óta érkezett friss jelentéseket is tartalmazza, a fél nyolcas adás legfontosabb riportjai és tudósításai mellett. itt közlik azoknak a területeknek a filmre rögzített híreit is, ahol a második műsor már vehető./mti/

--

bb 8. századunk mesterei - az európa kiadó új sorozata

i ro/gg/ny hi la

1974. március 14.

az európa könyvkiadó ebben az évben századunk mesterei címmel új sorozatot indít. a kiadó csaknem 30 éves fennállása alatt megjelentetett több ezer prózai munka közül válogatja ki a mesterműveket, amelyeket e sorozat emblémájával és nevével jelölve, egységes formátumban, illusztrált, szép kivitelben újra kiadnak.

a századunk mesterei tehát az irodalomtörténeti értékelést megelőző válogatás századunk prózairóinak a kiadónál már megjelent műveiből, a kiadó ítélete és értékelése a jelen és a múlt prózairodalmáról.

a 10x17 centiméteres nagyságban, vászonkötésben, lakkozott borítóval, jó minőségű papíron a legkiválóbb grafikusok és festők illusztrációival megjelenő kötetek sorában először ez év májusában heinrich mann az alattvaló című regénye-, majd később anna seghers: a hetedik kereszt, fagyjev: tizenkilencen; hemingway: bucsu a fegyverektől című írása jelenik meg. a későbbiekben, de még ebben az évben többek között steinbeck: egek és emberek; ferreira de castro: napfényes házikó, caldwell: isten földcskéje; babel: lovashadsereg és semprun: nagy utazás című regényének megjelenése várható.

/folyt köv/

-11-

NA

bb 8. / századunk ...folyt/ny

az 1975-ös, most készülő - tehát nem végleges - tervben szerepel nexó: ditte, az ember lánya; bulgakov: a mester és margarita; capek: harc a szalamandrakkal; ehrenburg: julio jurenito; e. knight: légy hü magadhoz; lampedusa: a párduc; moravia: egy asszony meg a lánya; a. zweig: grisa őrmester című munkája.

a továbbiakban is 100, vagy még több könyv vár kiadásra. a századunk mesterei sorozat igényes válogatásban - amely ezuttra az újraértékelés lehetősége és kényszere is - alain fournier, sillemppa: a, kazantzakis, thomas mann, beauvoir, ajtmatov, kazakevics, pausztovszkij, simonov, krleza, aragon, anatole france, sartre, faulkner, fitzgerald, updike művei várhatók többek között az olvasók és a könyvgyűjtők örömeire./mti/

-.-

bb 9. több mint száz éves erdélyi parasztház tiszabecsen

vid/ká/ny -cz

1974. március 14.

merek hajlásu tetőszerkezettel ellátott, tiprott szalmával fedett, favázás, erdélyi típusu parasztházat szerzett meg tiszabecsen a nyiregyházi jósa andrás muzeum. mestergerendájára az 1843-as évszámot vésték rá. az erdélyi parasztházat a nyiregyháza sóstói falumuzeumban állítják fel eredeti formájában./mti/

-.-

bb 10. játszóteret, játszókert a gyermekeknek! - társadalmi szervek felhívása a közelgő nemzetközi gyermeknap alkalmából

t/ny la

1974. március 14.

minden gyermeknek joga van az élethez, a nap melegéhez, a természet gazdag színehez, a művelődéshez - ám mindenekelőtt természetes, magától értetődő jussa van a játékhoz! minden szülő minden felnőtt, minden értelmesen gondolkodó ember így vallja, s erre buzdít józsef attila is:

.... ,, jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, komoly fiadat! ,,

a közelgő nemzetközi gyermeknap - amelyet ebben az esztendőben 25. alkalommal ünneplünk meg - ismét figyelmeztet kötelességeinkre a világ minden gyermeke iránt és kötelezettségeinkre hazánk emberpalántáinak közvetlen jövőjéért.
/folyt köv/

-12-

M

bb 10. / játszóteret...1.folyt/ny

a gyermek - egyben holnapunk, szocialista jövőnk - egészséges testi és szellemi fejlődése, harmonikus nevelése nemcsak megkívánja, de egyenesen megköveteli a játék sokoldalú, egyéni és közösségi formáit. a játék - a gyermek mindennapjait kitöltő boldogsága, vidámságának legdóbb forrása. a mozgás motorikus torna, a próbálkozások és a sikerek - egyelőre csupán játékos, de a felnőtt sikerekre előkészítő - öröme.

mindehhez tér kell, a társakkal való együttlét: játszópajtások és játékszerek. teremtsünk mi felnőttek, minél több helyet a gyermekek mozgása számára. szerető gondoskodással építsünk több játszóteret, játszókert a gyermekeknek!

sokszáz játszótér, játszókert épült az elmúlt esztendőben, nagyrészt éppen a két évvel ezelőtti társadalmi felhívás ösztönzésére. a falvakban és a városokban sok tizezernyi gyermek él és mozog az új játszóhelyeken, futkározik a fűvön, bujócskázik a fák között, építi a homokdombokat és fürdik a szabadtéri medencékben. ötletes gyermekjátékok népesítik be a ,, csak gyermekeknek! ,, szánt térségeket. iskolai játszóhelyeket varázsoltak elő a fiatalok és a szülői munkaközösségek. erdei sétáló-pihenő ligetek, tornapályák létesültek a városok közvetlen közelében, a vizek- folyók és tavak - partjain. mindez nem elég: közös erővel még többet kell tennünk!

nemzeti érdekünk a testben és lélekben egészséges nemzedékek felnevelése: építsünk több játszóteret, játszókert a gyermekeknek! felhívjuk ezért a nemzetközi gyermeknap közeledtével a szülőket és a pedagógusokat, az ifjakat és a felnőtteket, az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság szocialista brigádjainak tagjait, a kertészeket és erdészeket, s mindazokat személy szerint, akik a gyermekek és a természet igaz, s őszinte barátai: segítsenek, tervezzenek, építsenek!

felkérjük a községi, nagyközségi, városi és fővárosi kerületi tanácsokat és minden társadalmi szervezetet: adjanak meg ehhez minden lehetséges hivatalos és társadalmi segítséget!

az 1974. évi nemzetközi gyermeknap, az öt világrészt átfogó ünnep 25. évfordulója legyen alkalom arra, hogy egész társadalmunk együtt ünnepeljen.

építsünk több játszóteret, játszókert a gyermekeknek!

a szakszervezetek országos tanácsa

a magyar nők országos tanácsa

a kommunista ifjusági szövetség központi bizottsága

a hazafias népfrent országos tanácsa./mti/

-13-

M

bb 11. felhasználható 10 órától!

-----
megfiatalodik újpest - a fejlesztési tervekről tárgyalt a kerületi párt-végrehajtó bizottság

t gy/fk/ny hi

1974. március 14.

az ideai és az 1975-ös feladatokról, az újpesti rekonstrukciós program megvalósításáról tárgyalt csütörtökön a iv. kerületi párt-végrehajtó bizottság. az ideai feladatok sorában jelentős a vörösmarty utcában épülő 125 személyes óvoda, s hozzáláttak az áp rilis 4. téri iskolában egy 175 személyes óvoda kialakításához. nagy gondot fordítanak az iskolák korszerűsítésére is: a könyves kálmán gimnáziumban például kicserélik a berendezéseket, felújítják a világítási hálózatot. a parkokban rendkívül szegény újpes ten tavaly társadalmi összefogással játszótérrel alakítottak k ia városkapunál, az istván téren pedig pihenőp

ark létesült. a köz-
területeken újabb sportpályák, sportjátsszótérek létesítését ter-
vezik.

több ipari, kereskedelmi létesítménnyel gyarapodik újpest. a közért vállalat a főtí uton abc-áruházat épített, a városkapu- nál még az idén megnyílik az új ibusz-iroda. a váci út elején a dunaparti oldalon új üzemanyagtöltő-és fűtőolaj-árusító állomás létesül. az idén is nagy ütemben folytatódik a városrész külön- böző pontjain az üzemi lakásépítés. az egyesült izzó évente 150- 200 korszerű otthont biztosít dolgozóinak. a rendelkezésükre álló terület ebben az esztendőben beépül; a továbbiakban a főtí uton, a baross utcától a meyeri ut irányában mintegy 150 lakás építésé- re alkalmas területet lehet felszabadítani.

a kerület várospolitikai programjának gereince a rekonstruk- ció előkészítése. tavaly megkezdődött az épületek bontása: az első új lakóházak terveit hamarosan jóváhagyják. ezzel össze- függésben a nyár utcában már a főgyűjtő csatornát építik. a sza- nálás a városrész több fő útjére érinti. a bajcsy zsilinszky ú- ton számolni kell a 12-es villamos forgalmának akadályoztatásá- val; év végén megszűnik a 14-es jelű villamos; helyette autóbusz- járatot indítanak. a tervek szerint ebben az esztendőben 1800 korszerűtlen lakást szanálnak: ősszel az aradi ut-bajcsy zsilinszky ut közötti területen hozzálátnak a középmagas lakóépületek ala- pozásához. előreláthatólag 1975 végéig mintegy ezer modern lakást hoznak tető alá. a pozsonyi uti lakótelepen ugyancsak ebben az esztendőben elkészül négy lakóépület, 176 lakással. itt hozzálát- nak egy száz személyes óvoda alapozásához is./mti/

-.-
-14-

bb 12. tizenhét ország táncosai a savaria táncversenyen

vid/ká/ny - cz

1974. március 14.

tizenhét ország táncosai jelentkeztek az ideai savaria nem- zetközi táncversenyre. a savaria napok keretében, május 11-13 között, szombathelyen sorakerülő versenyen a világ társastánc művészetének számos kiválósága, európa és világ bajnok vesz részt.

az idén a szombathellyel szoros kulturális kapcsolatban álló stájer tartományi székhelyen, grázban bonyolítják le május 9 és 11. között a latin-amerikai táncok hivatalos világ bajnok- ságát, ezt követően a versenyzők zöme átutazik szombathelyre.

a nemzetközi versennyel egyidőben rendezik meg a vas megyei városban az 1974. évi magyar táncbajnokságot. az idén különösen nagy verseny várható a magyar bajnoki címért, mivel a többszörös bajnok lászló attila- szatucsek klára szombathelyi páros a hiva- tpsosok kategóriájába lépett./mti/

-.-

bb 13. besurranó irodai tolvaj

i bc/fk/ny hi -cz

1974. március 14.

irodahelyiségekből sorozatosan lopott hártó lászló 37 éves segédmunkás, budapesti lakos. az vő, a vi., a vii., és a viii. kerületben különböző intézményekbe osont be, főleg a déli, vagy a kora délutáni órákban, amikor a dolgozók ebédidejüket töltöt- ték, s nem tartózkodtak hivatalukban. hártó benyitott az üresen hagyott szobákba, illetve a zárban talált kulccsal kinyitotta az ajtót, s az asztalokon, szekrényekben, székeken elhelyezett táskákból kivette a készpénzt, esetenként a tárcával együtt. a pénzen kívül különféle használati tárgyakat is elemelt; táská- kat, órákat, ruhaneműeket, esernyőt, sőt egy női parókat is.

a központi kerületi bíróság hártó lászlót - a többi között figyelembe véve büntetett előéletét - huszonegyrendbeli lopás- ért három és félévi szabadságvesztésre ítélte, s kártérítésre is kötelezte./mti/

-.-
-15-

M

bb.6. moldvai dalok - három baranyai tanács közös kiadványában

vid/ká/a/-cz

1974. március 14.

a mecseki hegyháton fekvő egyházaskozár, nagyhajmás és sásd tanácsainak közös kiadásában moldvai énekeket tartalmazó könyvecske jelent meg a napokban. ezekben a baranyai falvakban nagy számban élnek moldvából áttelepült magyarok, akik magukkal hozták csodálatos folklór-kincsüket, szép, szomorú dalaikat. a hegyháti községekben egy-egy híres népi énekes él: egyházaskozáron gyurka mihályné, nagyhajmás on simon ferenc józsefné és sásdon demse dávidné - mindhárman a moldvai népdalok megőrzéséért, terjesztéséért kapták meg,, a népművészet mestere,, címet. felbecsülhetetlen értékű népdalkincset hoztak magukkal a moldvai havasokból új hazájukba, a mecsek vidékére. várnai ferenc ismert pécsi népdalkutató jegyezte le az énekeket és választotta ki azt a harmincat, amely a „kicsi madár, jaj be fenn jársz,, című könyvecskében megjelent. többségük nyomtatásban még nem látott napvilágot. kevésbé ismert vagy eddig ismeretlen népdalok ezek, általában 8-10 versszakosok, de akad 15-20 versszakos is közöttük. a dalok a három népművész szülőföldjén, a moldvai gajcsána, lézpedi, somoska és klézse falucskában születtek. /mti/

NA
--

- 16 -

bb. 14. több mint nyolcmilliárd forint a dolgozóknak a részese-
sedési alapról - összesítették a vállalati mérlegbeszámolókat

i sl/e la

1974. március 14.

a pénzügyminisztériumban elkészült a vállalati mérlegbe-
számolók összesítése. a legfontosabb mutatók alapján az 1973.
évi vállalati gazdálkodás főbb pénzügyi tendenciái a követke-
zőkben foglalhatók össze:

az 1973. évben népgazdaságunkban felgyorsult a termelés
és értékesítés. vállalatunk és szervezetünk /mezőgazdasági
termelőszervezetek nélkül számbavéve/ árbevétele folyó áron
11.1 százalékkal, a megelőző évinél jóval gyorsabban emelkedett.
az értékesítés dinamikus fejlődésében jelentős tényező az ex-
port belföldi értékesítést is meghaladó, gyorsított ütemű felfutása.

a központi és vállalati intézkedések hatására javult a
munka termelékenysége és a termelő kapacitások kihasználása.
az 1973. évben 100 forint értékű termelési tényező /eszköz és
munkaerő/ felhasználásával az előző évinél 2.70 forinttal több
termelési értéket állítottak elő.

a központi intézkedések vállalati végrehajtásának ütemét
azonban fokozni kell, mivel 1973-ban még változatlanul kevés-
nek mondható a perspektivikus célokat szolgáló vállalati fej-
lesztési és szervezési intézkedések száma, a gyártmányszerke-
zet számottevően kedvező átalakulása pedig még nem érzékelhető.

a teljesítmények emelkedésével egyidejűleg javuló költség-
gazdálkodásról számolhatunk be. a termelési értékhez viszonyít-
va csökkentek a fajlagos költségek, 100 forint termelési értéket
alapul véve az anyagköltségek 80 fillérrel, a bérköltségek
30 fillérrel, az összes termelési költség pedig 1 forint 70 fil-
lérrel volt alacsonyabb, mint az előző évben.

a költségek színvonalának javulásában - a hatékonyság emel-
kedése mellett - a költségvetés fokozott tehervállalása is sze-
repet játszott. a tőkés piacokról beáramló, tartós import áre-
melkedés /pl. gyapjú, nyersbőr, vegyipari termékek esetében/
lefogására a költségvetés 5,3 milliárd forintot fordított.

az állami iparban és építőiparban foglalkoztatott fizikai
munkások és közvetlen termelésirányítók 1973. március 1-i köz-
ponti béremelésének ellenére sem növekedett a bérköltség hánya-
da.

/folyt.köv./

8.00/e

850g

- 17 -

bb. 14. /több mint nyolcmilliárd...1.folyt./e

az értékét tekintve elhasználódott, de még működő állóeszközök további üzemeltetése - rövid távon - az eszközköltések csökkenésével járt. az ilyen /0-ra leírt/ állóeszközök állománya tovább növekedett és részarányuk népgazdasági szinten a működő állóeszközök összes értékének 8.5 százalékát, az iparban pedig 10.7 százalékát tette ki. a fizikailag és erkölcsileg elavult állóeszközök működő állományának növekedése kedvezőtlen jelenség, mely hosszabb távon jelentős többletköltségekkel és a gyártmányok minőségének romlásával jár.

a gazdálkodás fokozódó hatékonyságának eredményeképpen a népgazdaság egészében 10.4 százalékkal, az iparban pedig 8.2 százalékkal több, támogatásokkal csökkentett vállalati jövedelem képződött.

a termelés és a forgalom bővülése, a költséggazdálkodás javulása és a kedvezőbb jövedelmezőségű export részarányának növekedése, együttesen a nyereség 17.9 százalékos, jelentős mértékű emelkedését eredményezte.

a tervezettet is meghaladó nyereség létrehozásában valamennyi népgazdasági ág részt vett: az iparban 14.9 százalékkal, az építőiparban 16.9 százalékkal, a mező-, erdő- és vízgazdálkodásban 45.9 százalékkal, a szállítás- és hírközlésben 30.6 százalékkal és a kereskedelemben 15.7 százalékkal javult a vállalatok eredménye.

a nyereség megosztása az állami és a gazdálkodó szervek között a megelőző évekhez viszonyítva lényegében változatlan maradt. vállalatunk 100 forint nyereségből 36 forintot fordíthattak érdekeltségi alapjaik képzésére.

az 1973. évi nyereségből képzett részesedési alap több mint 10 milliárd forint, amelyből a vállalati hatáskörben megvalósított bérfejlesztés miatti befizetési kötelezettség teljesítése után is 8 milliárd forintot meghaladó összeg felhasználására van lehetőség. ez az összeg több mint 21 százalékkal magasabb az előző évinél. ezen belül a mező-, erdő- és vízgazdálkodásban csaknem 33 százalékkal, a kereskedelemben több mint 10 százalékkal nagyobb a felhasználható részesedési alap, s ez az iparban is a népgazdasági átlagot meghaladó mértékben emelkedett.

/folyt.köv./

8.05/e

900 g

- 18 -

bb. 14. /több mint nyolcmilliárd...2.folyt./e

az 1973. évi nyereségből származó nettó részesedési alap - az előző évinél 3 nappal több - 27-28 napi bérnek felel meg. a gazdálkodó szervek - mint minden évben - évközben felhasználták részesedési alapjuk egy részét: évközi prémiumokra, jutalmakra, ujtási díjakra, törzsgárdatagok jutalmazására és szociális-, kulturális kiadások kiegészítésére.

a tartósabb érdekeltséget biztosító béremelés a személyi jövedelem növelés másik lényeges eleme. a gazdálkodó szervek 1973-ban 8-9 százalékkal több bért fizettek ki, amiből 6 százalékos béremelést saját elhatározásból valósítottak meg.

az 1973. évi nyereségből képzett fejlesztési alap a népgazdaság egészében több mint 24 milliárd forint, amely az előző évinél 20 százalékkal, a tervezettnél pedig 10 százalékkal magasabb.

a fejlesztési célok elérésének lehetőségét 1973-ban is növelte az állóeszközök értékcsökkenéséből visszatartható csaknem 24 milliárd forint, amely 1.8 milliárd forinttal volt több az előző évinél. a saját forrásból - nyereségből és értékcsökkenésből - képzett 48 milliárd forint összegű fejlesztési alap csaknem 6 milliárd forinttal bővült az előző évhez viszonyítva.

a vállalatok saját fejlesztési forrásainak 13 százalékos növekedése lehetővé teszi a beruházási folyamat élénkülését. ez annál is inkább fontos, mivel a népgazdaság egészében javuló eszközhatékonyság mellett számos vállalatnál indokolatlanul alacsony a kapacitás kihasználásfoka. ezt az ellentmondást kell feloldani fejlesztési pénzeszközök célra orientált, eszközhatékonyságot javító, gondos befektetésével.

a vállalati gazdálkodás biztonságát szolgálják a tartalék alapba helyezett összegek. a gazdálkodó szervek 1973. évi nyereségük után több mint 5 milliárd forinttal növelték tartalék-alapjukat. ez 10 százalékkal több, mint a megelőző évi alapképzés. ezzel együtt 1973 végére 17 milliárd forint fölé emelkedett a vállalatok és szövetkezetek tartaléka.

/folyt.köv./
8.10/e

- 19 -

900 g

bb. 14. /több mint nyolcmilliárd...3.folyt./e

a mezőgazdasági szövetkezetek alaptevékenységének árbevételével

tele 15 százalékkal, egyéb tevékenységüké pedig 9 százalékkal haladta meg az előző évit. az árbevételek növekedésével együtt nőttek a termelés költségei is, ezek emelkedése mintegy 11 százalékos.

a mezőgazdasági szövetkezetek jövedelme 12.6 százalékkal növekedett. a jövedelembővülés hatására emelkedett az érdekeltségi alapok összege is, az előző évi mintegy 9 milliárd forinttal szemben, 1973-ban meghaladta a 11 milliárd forintot. az érdekeltségi alapokon belül a fejlesztési alapba 18.5 százalékkal, a szociális-kulturális alapba 33.5 százalékkal, a biztonsági tartalékalapba 66 százalékkal többet helyezhettek a szövetkezetek. az évközi munkadíjjal csökkentett jövedelmük 55 százalékát fejlesztési alapra, 5 százalékát szociális-kulturális alapra, 14 százalékát biztonsági alapra, 19 százalékát részese-
dési alapra osztották fel, és 7 százalékot képvisel a központi pénzalapokba befizetett jövedelem.

az előbbi pozitív tendenciák mellett meg kell említeni, hogy voltak olyan szövetkezetek is, amelyek a jövedelem emelkedését - rövidtávu érdekektől vezérelve - főleg a személyi jövedelem növelésére /kiegészítő részesedésre/ használták fel.
/mti/

...-

bb. 16. műszer méri a korrózió sebességét

vid/e ká -cz

1974. március 14.

a nehézipari kutató intézet szakemberei, akik már több mint két évtizede foglalkoznak a rendkívül sok kárt okozó korrózió megakadályozásával, most új műszert szerkesztettek. konstrukciójukkal laboratóriumokban és üzemekben folyamatosan mérhetik, hogy a különböző agresszív anyagok milyen sebességű korróziós folyamatot váltanak ki. ezzel az újszerű „sebességméréssel”, előre meghatározhatják az egyes fémek élettartamát is. /mti/

...-

8.15/e

-20-

g¹⁰g

bb. 15. megszűnt a dunántul legveszedelmesebb fertőző góca - fertőző iszap a talajjavítás szolgálatában

ob/e hi -cz

1974. március 14.

a simontornyai bőrgyár fennállása óta egészségtelen, a környezetre ártalmas, fertőző szennyvizet engedett a dunába. a mérgező vegyi anyagokat tartalmazó, kellemetlen szagot árasztó víztömeg az emberi és állati élővilágot egyformán veszélyeztette. eleinte csak a fürdözést gátolta, utóbb már a síó és a nádor-csatorna térségének halállományát is megtizedelte. a gyár vezetősége mindent elkövetett e tarthatatlan közegészségügyi állapot megszüntetése érdekében, próbálkozásai azonban nem vezettek eredményre. az egyaránt sikertelen hazai és külföldi kísérletezés után fordultak a budapesti műszaki egyetem vízépítési tanszékéhez, s végül is sikerült felszámolni a dunántul legnagyobb és egyben legveszedelmesebb szennyező gócat.

dr. v.nagy imre egyetemi tanár elmondotta az mti munkatársának, hogy a gyár megbízásából rendszeres helyszíni tanulmányokat folytattak. feladatuk nem volt könnyű, hiszen a bőrgyári szennyvizek kellő hatásfoku megtisztítására irányuló eddigi erőfeszítések kivétel nélkül kudarcot vallottak. munkacsoportja - többéves kutatómunka eredményeként - olyan víztisztítási technológiát dolgozott ki, amely világviszonylatban is egyedülálló. az új eljárás a sikerét annak köszönheti, hogy szakított a hagyományos módszerekkel, s az eddig alkalmazott víztisztítási technológiát megváltoztatta.

- az eddigi kísérletek azért nem jártak eredménnyel - mondotta v.nagy professzor -, mert a gyártási folyamat során elhasználódott, töményen szennyezett vizet csak az üzemszakasz végén próbálták megtisztítani, ami nem járt kellő sikerrel. a mi technológiánk ezzel ellentétben, az ugynevezett belső vízforgatás elvén épül fel. ennek az a lényege, hogy a vizet minden egyes technológiai folyamat elvégzése után szennytelenítjük, s ennek eredményeként a víz a gyártási folyamat végén is ugyanolyan tiszta marad, mint amilyen eredetileg volt.

az új eljárás nagyon jelentős vízmegtakarítást eredményez. lehetővé teszi, hogy az ország egyik legszegényebb vízháztartású körzetében megvalósulhasson az a program, amely a gyár jelenlegi termelési kapacitásának a kétszeresére való felemelését irányozta elő.

/folyt.köv./
8.35/e

- 21 -

g¹⁵g

bb. 15. /megszűnt a dunántul...folyt./e

v.nagy professzor azt is elmondotta, hogy az általuk kidolgozott új technológia egy másik, hasonlóan jelentős probléma megoldását is elősegíti. eddig ugyanis nagyon sok panaszra adott okot az, hogy a fertőző szennyvizből nagymennyiségű szerves állati terméket, zsír- és bőrhulladékot tartalmazó iszapréteg képződött, emiatt a levegő és a talajviz - az erjedés következtében - büzösen szennyezett volt. az iszaplerakódás viztelenítését most sikerült megoldani és szállításra alkalmassá tenni. ennek eredményeként a környező termelőszövetkezetek - elsősorban a szőlő- és gyümölcsstermelő gazdaságok - a földnedves állapotban lévő, könnyen szállítható iszapot talajjavítási célokra használhatják fel. az eddig kihasználatlanul heverő, bosszúságot okozó iszaptömeg felvásárlására a környékbeli közös gazdaságok a gyárral szerződést kötöttek. /mti/

-...-

bb. 17. friss tavaszi színek, divatos fazonok - gazdag választékot nyújt a könnyűipar az idei szezonra

1 ol./tm/e -cz

1974. március 14.

mit kap a könnyűipartól a belkereskedelem az idei tavaszra? - a kérdésre több nagy iparvállalattól kapott válasz alapján jelentősi az mti munkatársa:

egyre több a korszerű termék, s egészében véve változatosabb kínálatot nyújthat a könnyűipar az új szezonra, mint tavaly. a rekonstrukció már érezteti hatását; nemcsak több a kelme, a konfekcionált ruházati cikk és divatos lábbeli, hanem az új technológiák térhódítása nyomán nőtt a magas használati értékű, könnyen kezelhető termékek aránya is. így lényegesen több az idén a kötött-hurkolt ruhaanyag, illetve az ezekből készült felsőruházat, és egyre tetszetősebbek az újfajta eljárásokkal, újfajta anyagokból készült szandálok, cipők.

a duna cipőgyár például az első negyedévben egymillió pár lábbelit gyárt a belkereskedelem számára. a választékban nagyon sok a poliuretán talpu cipő, szandál, amely nemcsak a nők körében vált közkedveltté. az igényekhez alkalmazkodva most már leányka és férfi cipők is készülnek ebben a változatban; s az utóbbiak a második félév elején kerülnek a boltokba. gazdagodott a tavaszi-nyári cipők, szandálok színválasztéka, sok a több színvariációjú modell. egyébként az egymillió pár duna-cipőből 500 000 gyermek lábbeli. az állami támogatás mértékének növelése igen kedvezően hatott; megelégnékül a gyártmányfejlesztői tevékenység. a kicsinyeknek nyújtott választék most jóval többféle - fazonban, színben egyaránt - s ami fő, a cipők hajlékonyabb talppal készülnek, mint eddig. a duna cipőgyár sok szép sertésvelur gyermeklábbelije látható már is a kirakatokban.

/folyt.köv./
8.43/e

- 22 -

grog

bb. 17. /friss tavaszi színek...folyt./e

a május 1. ruhagyárban már a múlt év utolsó negyedében hozzákezdtek a tavaszi-nyári modellek varrásához, és még 1974 első negyedében is belkereskedelmi megrendeléseken dolgoztak. így csaknem félmillió darab elegant márkájú kabát, ballon, kosztüm, komplé, szabadidő-öltözék jut a hazai boltoknak. ezen belül sok a jersey-áru. bőrruházati cikkek közül az idei első szezonban többet adnak a belkereskedelemnek, mint amennyit tavaly az egész év során. tavaszra egyébként 16 000 kimondottan fiatalos, serdülőknak szánt ballont, bőrszafarit, melles nadrágot, illetve szoknyát készítettek a május 1. ruhagyárban. a vállalat ebben az esztendőben berendezkedett arra, hogy a belföldi és az export-kollekciót azonos igényességgel állítsák össze. éppen ezért a belföldi választék számos darabja egyúttal export-modell is.

a vörös október férfiruhagyár az év első negyedében több mint 100 000 darab öltönyt, továbbá igen sok zakót, blézert bocsát a belkereskedelem rendelkezésére. a divattal lépést tartva a zakók egy jelentős része már szélesebb fazonnal, egy-, illetve két hasitékkal készült, s hasonlóképp a fiatalosabb modelleknél szélesebb a nadrágok alja-bőssége. mindemellett azonban számoltak a konzervatívabb ízléssel is. a vor termékei között is sok a trevira 2000-es alapu jersey öltöny. a könnyűipari minisztérium és a belkereskedelmi minisztérium együttes intézkedésére a kijelölt üzletekben, így a verseny áruházban és a romeo ruházati boltokban már megkezdtek a vor újfajta méretezésű férfiöltönyeinek árusítását is.

a budapesti finomkötöttárugyár körülbelül 60 000 darab női-, bakfis- és leánykaruhát; szoknyás, illetve nadrágos kosztümöt, továbbá nadrágot készített a belkereskedelem részére az év első negyedére. ebből a tételből 10 000 darabot az egy-hatéves korosztálynak varrtak. szépek, változatosak a trevira-jersey női ruhák, a polieszter-kelméből varrt szoknyás, illetve nadrágos kosztüмок. a bfk új terméke a fehér natur polieszter alapanyag-
ra olasz géppel, angol papírral nyomott mintázatu női ruha, amely hosszú ujjal és ujjatlan változatban is kapható.

a bfk egyébként az év első negyedében mintegy 350-400 000 darab fürdőruhát is készít; a rákospalotai, illetve a debreceni gyáregységben pedig nagytételű női-, férfi és gyermekpulóver, kardigán, valamint újfajta, rendkívül könnyű és puha, himzéssel díszített bébiholmikát gyártanak. ez utóbbiak előreláthatólag a második félév elején jelennek meg a hazai boltokban. /mti/

8.47/e

- 23 -

grog

bb.19. fogyasztási cikkek importja csaknem 100 millió rubelért
i/sz/tm/sl/ra cz 1974. március 14.

az idén 95,5 millió rubelért importál fogyasztási cikket a konsumex külkereskedelmi vállalat a szocialista országoktól, 17 százalékkal többet, mint a múlt évben.

a konsumex és partnerei közötti ideai kontingensek nagy részét, körülbelül 75 százalékát már lekötötték, s a hátralevő szerződéseket is rövidesen aláírják; például az ndk-beli partnerrel a lipcsei vásár alkalmával.

a konsumex 1974-ben is az ndk-tól vásárolja a legtöbb fogyasztási cikket, mintegy 32 millió rubelért. a már hagyományos import cikklestán /butor, órák, elektromos háztartási gépek, csillárok, tapéták, hangszerek, ajándékaru/ kívül bővül többek között a különböző alsó-felső kötöttáru, cipő, rövidáru, kozmetikai, sport- és bizsu-cikkek, importja is, amelyekből az első nagyobb tételű szállítmányok néhány hete kerültek a hazai üzletekbe. cseh-szlovákiából csaknem 18 millió rubel értékben importál a magyar külkereskedelmi vállalat fémtömegcikket, divatárut. a korábbi éveknél sokkal több gyermekocsit és játékot vásárol az idén a konsumex a szomszédos országbeli partnerektől, s a belkereskedelem igényei szerint modern fabutort, és több típusú vikendházat is behoznak. már ismertek és keresettek ország-szerte a szovjet gyártmányú hűtőgépek, órák, porszívók, valamint a különböző kozmetikai készítmények, amelyekből az idén 9.5 millió rubelért vesz a konsumex. ezeken kívül a lengyel vállalatoktól többek között konfekció-árut és gyermekocsit, bőrkonfekciót mongóliából, gyékény-és szőnyegárut, valamint porcelánt a vdk-ból, és a koreai ndk-ból importálnak.

egyébként 10-15 százalékkal emelkedik 1974-ben a választék-cseréből származó import is, ennek során a szovjetuniótól például evőeszközöket, élelmiszeripari termékeket, és kerékpárokat kapunk, cserébe többek között selyemszövetet és konfekció árut szállítunk.

a konsumex a szocialista országokból származó import fokozása érdekében lehetőséget ad a külföldi partnereknek arra, hogy rendszeresen szakmai árubemutatókat rendezzenek hazánkban az exportra szánt fogyasztási cikkekből. a korábbinál több piac-kutató csoportot is küldenek ezekbe az országokba az import-lehetőségek feltárására. ezekbe az utazásokba bevonják a fővárosi és vidéki kereskedelmi vállalatok képviselőit is. a piac-kutató utak alkalmával beszerzett minta-termékeket a jövőben itt-hon szakmai bemutatókon ismerhetik majd meg a szakemberek. a külkereskedelmi vállalat továbbra is kezdeményezi, hogy a szocialista országbeli partnerek fogyasztási cikk szaküzleteket nyissanak Magyarországon a budapest rákóczi uti ndk háztartási elektromos készülékek import boltjának mintájára./mti/

8.00/ra

-24-

grrg

bb.18. jövőre már nem „illatozik”, a tököli állatifehérje gyár
vid/gö/mbé/ká/ra cz 1974. március 14.

három évvel ezelőtt budapestről tököltre költözött az állati fehérje takarmányokat előállító vállalat. a községben új üzem épült, ahol a büzmentesnek ígért termelő berendezéseket egy dán cég szerelte fel. a gépek azonban nem feleltek meg a követelményeknek, s a gyár kiköltözése óta szennyezi a levegőt. működését nemcsak a környéken, de szeles időben százhalombattán és még ennél távolabb is észlelik. a lakosságtól egyre gyakrabban érkezett panasz az illetékesekhez, és a három év alatt tetemes iratköteg gyűlt össze a vizsgálatokról készült jegyzőkönyvekből.

a vállalat időközben kártérítési pert indított a dán cég ellen. a pert megnyerték és a külföldi céget 75 ezer dollár kártérítésre ítélték. az átev a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium utasítására ezt az összeget a büzmentesítés műszaki megoldására fordítja. a berendezéseket egy nszk-beli cég szállítja majd, s ígéretük szerint legkésőbb az év végéig felszerelik./mti/

-.-

bb.20. nagyüzemi burgonyatermelés 14.000 hektáron - megjavítják az ellátást

i/jf/tr/ra cz

1974. március 14.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztériumban kidolgozták a burgonyatermelés fejlesztési programját, - amint arról az mti munkatársát tájékoztatták. abból indultak ki, hogy a korszerű technológia és a nem minden esetben megfelelő fajta s az alacsony hozamok miatt esett vissza a hazai burgonyatermelés olyan mértékben, hogy az utóbbi években rendszeres importra volt szükség.

a szakemberek a jelenlegi egy főre eső évi 70-75 kilogrammos burgonyafogyasztás szinten-tartását irányozták elő, - de hazai termésből. ennek érdekében már 1974-ben egész sor mezőgazdasági nagyüzemben a legkorszerűbb termelési eljárásokra rendezkednek be. az állami gazdaságokban kialakított és jól bevált nagyüzemi burgonyatermesztési rendszer anyagi és műszaki feltételeit mintegy 14.000 hektáron biztosítják, mégpedig négyezer hektáron az állami gazdaságok szervezésében, 10.000 hektáron pedig a termelőszövetkezetekkel kooperálva. ezekben a gazdaságokban lehetővé válik a jó étkezési értékű és nagy termőképességű külföldi, valamint hazai fajta termesztése.

/folyt.köv./

8.20/ra

-25-

1000g

bb.20./ nagyüzemi ...folyt./ra

a nagyüzemi termelők a rendszerekben együttműködve különféle kedvezményekben részesülnek, így például egyedi elbírálás alapján kiemelt beruházási támogatást kapnak. a támogatás feltétele azonban, hogy a termelési rendszer szakmailag megfeleljen a követelményeknek.

a program szerint a következő években a tapasztalatok alapján olyan mértékben terjesztik ki a korszerű módszereket, hogy legalább 20-25 ezer hektáros területen termelnek majd étkezési burgonyát, s erről a területről fedezik az állami és a szövetkezeti kereskedelem által forgalomba hozott mennyiség 80 százalékát.

szorosabbra fűzik a termelő és a forgalmazó vállalatok, szer-
vek hosszútávú együttműködését. korszerű gépek beszerzésével az eddiginél lényegesen több konyhakész burgonyát küldenek majd az üzletekbe, és a csomagolást is megoldják. a speciális gépek vásárlásához a gazdaságok, vállalatok állami támogatást vehetnek igénybe, egyebek között a raktározás, az áru-előkészítés és a feldolgozás gépesítését 50 százalékos támogatással segítik elő./mti/

-.-

bb.21. százhuszezer négyzetméteren épülnek üvegházak a szolnok megyei városok zöldségellátásának javítására.

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

szolnok megye városai és elsősorban a megyeszékhely zöldségellátására két, egyenként hatvanezer négyzetméter alapterületű üvegház épül az idén rákóczi falván és jászfény-szarun. az állami támogatással megvalósuló „zöldség-gyárak”, termékeit szolnokon nagyfeljesítményű tisztító-gépekkel dolgozzák fel, és csomagolva szállítják a boltokba. a feldolgozó gépeket még ezen a nyáron munkába állítja a megyei élelmiszerkiskereskedelmi vállalat és a mék, s így várhatóan javul az ellátás. jelenleg ugyanis szolnok lakói évente tizenhét kilóval kevesebb zöldséget fogyasztanak, mint a megye többi településén élők./mti/

-.-

bb.22. huszmillió szőlőoltvány a mátra aljáról

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

heves megye történelmi borvidékein megkezdődött a szőlőoltvány készítés. a mátra alján több gazdaságban nagyüzemi keretek között, csarnokokban folytatják ezt a munkát. az ország legjelentősebb oltványkészítő üzemében, a nagyrédei szőlőskert termelőszövetkezetben, légfűtéses termekben kezelik a frissen oltott szőlővesszőket.
/folyt.köv./

8.30/ra

-26-

10⁰⁵g

bb.22./ husz millió ...folyt./ra

a mátra alja híres oltványkészítő közös gazdaságaira különösen nagy felelősség hárul a hazai szőlőültetvények rekonstrukciós programjának végrehajtásában. az itt készült szaporítóanyag fedezi ugyanis az ország szükségletének nagyobb részét. a mátra aljai közös gazdaságok az idén mintegy huszmillió oltványt állítanak elő.

a szőlőültetvények felújításánál a gazdaságok elsősorban az iz- és zamatanyagokban gazdag korai és középerésű borszőlőfajták telepítését szorgalmazzák, azokat, amelyek egyuttal magas művelésre is alkalmasak. a módosult igényeknek megfelelően továbbra is hódít a hárslevelű, a muscat-ottonel és az olaszrizling. ugyanakkor több olyan, minőségi bort adó szőlőfajta is gyarapodott a választék, a- tramini, rizlingszilváni - amelyek korábban alig kaptak helyet a telepítésekben, de a magasabb művelésben bebizonyították életképességüket. megélnék az érdeklődés a vörösbort adó kékszőlő fajták iránt is, mint a kékfrankos, a cabernet, valamint a medoc noir./mti/

-.-

bb.23. épül a zalaegerszegi baromfifeldolgozó

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

a zala megyei termelőszövetkezetek és a baromfiipari országos vállalat társulásával baromfifeldolgozó üzem épül zalaegerszeg határában. az üzem egy műszakra tervezett kapacitása évi 500 vagon lesz. az üzem előreláthatóan 1976-ra készül el. az építkezéssel párhuzamosan bővítik és korszerűsítik a megye baromfitelepeit, s további tsz-ek is bekapcsolódnak a baromfinevelésbe. így amikor elkészül a feldolgozó üzem, 2 műszakra elegendő baromfi áll majd rendelkezésre; 1.000 vagonra növekedhet a termés.

a zalaegerszegi baromfi-feldolgozóban számolnak a nagytestű szárnyasok, elsősorban a liba feldolgozásával is, ezenkívül házinyulat is kap majd az üzem, mintegy 200 vagon mennyiségben.
/mti/

-.-

8.50./ra

-27-

10¹⁵g

bb.24. országos néprajzi tanácskozásra készülnek szekszárdon

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

szekszárdon országos néprajzi találkozó és szakmai tanácskozást rendez május első szombatján és vasárnapján a magyar néprajzi társaság, a népművelési intézet, a hazafias népfront országos és megyei szerveinek, valamint a tolna megyei tanács vb. művelődési osztályának közreműködésével.

a két napos tanácskozásra a néprajztudósokon kívül a bukovinai székekesség néphagyományának szervezett gyűjtésére társult önkéntes gyűjtőket hívják meg, s először rendezik meg a székely pávakörök dalos, zenés, táncos bemutatóját.

a bukovinai székekesség rendkívül értékes, a néprajztudomány számára kiemelkedően fontos hagyományokat őriztek meg. ezeknek az értékeknek a számbavétele céljából hívják össze szekszárdon a tanácskozást. meghatározzák a további feladatokat és egységes koncepciót alakítanak ki. szeretnék, ha az összegyűjtött folklórányag mielőbb közkinccsé válna. ezért a tudományos tanácskozást összekapcsolják a bukovinai székekesség lakta falvakban működő „röpülő páva körök”, bemutatójával, valamint tevékenységük szakmai értékelésével./mti/

--

bb.25. a fluor szennyeződés ellen - összefogott az ajkai timföld és alumíniumkohó a veszprémi vegyipari egyetemmel

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

a fluor szennyeződés csökkentésére szerződést kötött az ajkai timföldgyár és alukohó a veszprémi vegyipari egyetem kutatóival. a megállapodás értelmében elkészítették azt a kísérleti berendezést, amelynek segítségével a gázokból kimosás a fluort. a ki-próbálást követően rövidesen üzemi méretekben is elkészítik, s alkalmazzák az új konstrukciót.

az ajkai gyárban egyébként az utóbbi években jelentős beruházásokkal csökkentették a környezet szennyezését: nyolc elektromos porleválasztót kapcsoltak a timföld gyártási technológiájához. nagykapitásu víztisztító művet létesítettek, amely évente 3 millió köbméternyi ipari vizet mentesít a mérgező anyagoktól. a jövőben ezt a berendezést tovább fejlesztik oly formában, hogy abból a megtisztított víz visszakerüljön a gyártási folyamatba, s így elérhetik, hogy az ajkai gyárat semminemű szennyvíz nem hagyja el./mti/

--

9.00/ra

-28-

10²⁰g

bb.26. nyomda épül győrött

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

43 millió forintos költséggel új nyomda építése kezdődik az idén győrött. a beruházási összeg hitelből, saját fejlesztési alapból és állami támogatásból tevődik össze. a győrsopron megyei nyomdávalalal győri központi üzeme jelenleg rendkívül zsúfolt és korszerűtlen körülmények között működik. az új helyre 1976 végén költözködik a nyomda./mti/

--

bb.27. számítógép a földgázszállítás szolgálatában - új magyar telemechanikai rendszer a testvériség és az etilén vezetéken

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

a szénhidrogének szállítására használt csővezetékekhez szerve-sen hozzátartozik az irányító/telemechanikai/rendszer, amelynek segítségével a vezeték különböző pontjain mérik az áramló gáz nyomását, hőmérsékletét, mennyiségét, s nagy távolságról is elzárhatják a gáz utját. az egyik vecsésen működő telemechanikai központból például gombnyomásra elzárható a mintegy harminc kilométerre lévő, duna alatt húzódó földgázvezeték tolózára.

a most épülő testvériség vezetékén a Magyarországon eddig alkalmazott, északi telemechanikai rendszer néven ismert, egyébként olasz eredetű irányítórendszerrel is korszerűbb magyar /mmg/ telemechanikai rendszert vezetnek be. a mechanikai mérőműszerek gyára /mmg/ vállalkozott az új magyar telemechanikai rendszer kidolgozására és gyártására, amelyet a testvériség vezetékénél és minden valószínűség szerint az etilén vezetékénél is alkalmazni fognak. a tervek már elkészültek, s most kezdtek hozzá a rendszerhez szükséges program kidolgozásához.

a testvériség földgázvezeték magyar telemechanikai rendszerének központját leninvárosban állítják fel. ide futnak be a gázvezeték 11 pontján felállított mérőállomásokról az adatok. a központban - Magyarországon először a videoton által gyártott r-10-es számítógéppel dolgozzák fel a beérkező jelzéseket. a számítógép közli az eredményeket a kezelő személyzettel, az intézkedésre hívatott irányítókkal. a magyar telemechanikának egyrészt az az előnye az olasz rendszerrel szemben, hogy adott idő alatt több adatot képes feldolgozni, bővíthető, továbbá szükségtelessé teszi a vezetéken a drága, ugynevezett analóg számítógépek alkalmazását, tehát amellet, hogy hatékonyabb, olcsóbb is.

a szakemberek véleménye szerint az új magyar telemechanikai rendszer számíthat a külföld érdeklődésére, lehetőséget nyújt arra, hogy Magyarország bekapcsolódjon külföldön épülő vezeték telemechanikájának építésébe./mti/

--

9.10/ra

-29-

10²⁰g

bb.28. cipőipari toronyszárítók exportra

vid/ká/ra cz

1974. március 14.

cipőipari toronyszárító berendezések készülnek celldömölkön a műszaki ipari szövetkezetben. az új berendezés - amelyet a cipőgyártási fázisokhoz szükséges szárításokra fejlesztettek ki - teljesen automatizált, időrelével vezérelt, függőlegesen haladó végtelen szállítószalagból áll, s az a be- és kiadagolónyílás kivételével teljesen zárt.

a szárító térben a cipők, csizmák, bőlcső-szerűen kiképzett kocsikon helyezkednek el, amelyeket mindkét oldalon egy-egy végtelenített vonólécz vezet. egy toronyszárító egy műszakban, nyolc óra alatt mintegy 1.600 lábbeli szárításával készül el.

az új gyártmányból ebben az évben negyvenöt készül, zömmel exportra. eljutnak a toronyszárítók peruba, az ndk-ba, cseh-szlovákiába és Lengyelországba is.

új gyártmányként készül az üzemben az ugynevezett talp-aktiváló berendezés, amely a ragasztott eljárással gyártott lábbelikhez a talpat hevíti fel rövid idő - 5-6 másodperc - alatt, a ragasztáshoz megfelelő hőmérsékletre. /mti/

--

bb.29. a hazafias népfrent országos tanácsának

tr/ra hgy

1974. március 14.

meghívására budapestre érkezett a jugoszláv dolgozó nép szocialista szövetségének küldöttsége nedjo borkovic-nak, a szövetség titkárságtagjának vezetésével. a jugoszláv vendégeket a ferihegyi repülőtéren dr. molnár béla, a hnf ot titkára fogadta. jelen volt marko zigmund, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa. /mti/

--

bb. 30. díjkiosztás a nyomdák versenyében

t ró/gk/e zs hgy

1974. március 14.

csütörtökön az mszmp budapesti bizottsága villányi uti oktatási igazgatóságán kozári józsef, a központi bizottság osztályvezetője értékelte a politikai könyvek gyártásában résztvevő nyomdák közötti verseny eredményét. értékeléséből kiűnt, hogy a versenyforma bevált, s ennek eredményeként az elmúlt évben a korábbinál több politikai könyv jelent meg, szebb kivitelben és gyorsabb nyomdai átfutással.

a második alkalommal kiírt versenyben a zrinyi és az athenaeum nyomda első díjat, a kossuth nyomda harmadik díjat nyert. különdíjat kapott a szikra lapnyomda, dícsérő oklevélben részesült a franklin nyomda.

a díjakat az ünnepségen megjelent nyers rezső, a politikai bizottság tagja, az mszmp kb titkára adta át. ott volt katona istván, a központi bizottság osztályvezetője is. /mti/

-30-

bb.31. fényszóróbeállító szolgálat

i/sl/ra hgy

1974. március 14.

a magyar autóklub budapesten, valamint a klubszervezetek megyei és városi székhelyein díjtalan fényszóróbeállító szolgálatokat szervez, amelyet minden magánautós, tekintet nélkül arra, hogy klubtag-e vagy nem, igénybe vehet. vidéken az egyes területi szervezetek helyileg jelölik meg, hogy mikor és hol tartják ezt a szolgálatot. budapesten március 16-tól 25-ig az engels téri parkolóhelyen és a petőfi hid déli oldalán lévő parkolóhelyen, hétköznapokon 14-20 óráig, vasárnap 10-20 óráig várják a magánautósokat. az autóklub kéri klubtagjait és a nem klubtag autósokat is, hogy a közlekedésbiztonság érdekében vegyék igénybe ezt a hasznos, díjtalan szolgálatot. /mti/

--

bb.32. halálos közlekedési balesetek

gk/ra hgy

1974. március 14.

győr-sopron megyében öttevény határában paár mihály 29 éves felszolgáló, győri lakos személygépkocsijával halálra gázolta özv. komán györgyné 69 éves háztartásbeli, nagyszentjánosi lakos gyalogost, aki személygépkocsiból kiszállva körültekintés nélkül haladt az uttesten. a vizsgálat folyamatban van.

a szerencsi vasutállomás előtt hajnal józsef 41 éves mavidolgozó, erdőbényei lakos a még mozgó személyvonatról leugrott, figyelmetlenül lépett a sínekre és a szembejövő személyvonat halálra gázolta. /mti/

--

bb.33. időjárásjelentés

ra/cz

1974. március 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. március 14-én, csütörtökön 12 órakor:

kevés felhő.

európa nagy részén tulnyomóan derült, napközben enyhe, tavaszias az idő, éjszaka viszont még mindenütt erősen lehül a levegő. igazi tél már csupán a skandináv-félsziget északi részén van, ahol napközben is csak -3, -7 fokig emelkedik a hőmérséklet. a legkevesebb napsütés nyugat-európában és kelet-európa nyugati részén, valamint a balkán-félsziget déli térségében, ahonnan elszórt esőket jelentettek. /folyt.köv./

12.45/ra

-31-

10135

bb.33. /időjárásjelentés...folyt./ra

hazánkban szerdán változóan felhős volt az ég, csapadék sehol sem hullott. a több órás napsütés hatására a hőmérséklet napközben a dunántúlon általában 8, 11, az alföldön 10, 14 fokig emelkedett. az éjszakai lehülés sem volt egységes, az ország északkeleti részén -1, -6, máshol általában 0, mínusz 3 fok volt a legalacsonyabb hőmérséklet. csütörtökön hajnalban erősen páráos volt a levegő, egy-két helyen köd képződött. délelőtt kevés volt a felhő, így 11 órára 6, 10 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 6,2 fok volt, 1,9 fokkal magasabb a százéves átlagnál.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm, mérsékelten süllyed.

a duna vízállása budapestnél 202 cm.

várható időjárás péntek estig:

csütörtökön derült, száraz idő, pénteken időnként kissé megnövekvő felhőzet, legfeljebb egy-két helyen eső. a hajnali és reggeli órákban többfelé köd. gyenge, napközben mérsékelt szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában plusz 1, mínusz 4, északkeleten mínusz 5 fok körül.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 9, 14 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig:

növekvő felhőzet, időnként esővel. az éjszakai lehülés mérséklődik.

legalacsonyabb hajnali hőmérséklet mínusz 1, plusz 5 fok között.

legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 8, plusz 13 fok között.

jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 40 százalékán várható.
/mti/

13..00/ra

--

- 32 --

bb.34. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke március 14-én 13 óráig:

se/ra se

1974. március 14.

1. a metro építése
2. 175. éve született táncsics
3. az írószövetségek prágai tanácskozásáról
4. a ráckevei gimnázium
5. kálmán györgy nyilatkozata
6. moldvai dalok
7. a tv programja
8. az európa kiadó új sorozata
9. erdélyi parasztház
10. játszóteret a gyermekeknek!
11. az újpesti párt vb ülése
12. savaria táncverseny
13. irodai tolvaj
14. összesítették a mérlegbeszémolókat
15. a simontornyai bőrgyár szennyvize
16. a korrózió sebességének mérése
17. a könnyűipar választéka
18. a tököli állatifehérje gyár
19. fogyasztási cikkek importja
20. nagyüzemi burgonyatermelés
21. üvegházak szolnok megyében
22. szőlőoltványok
23. baromfifeldolgozó
24. néprajzi tanácskozás
25. a fluor szennyeződés ellen
26. nyomda épül győrött
27. számítógép a földgázszállítás szolgálatában
28. cipőipari toronyszárítók
29. jugoszláv küldöttség
30. nyomdák versenye
31. a legmagasabb árú szőlő
32. időjárás
33. hírojegyzék

/mti/

V3. tájékoztatók

13.05/ra

--

--33--

áb. 35. felhangzott a „nyitnikék”, a balatonparton

vid/e ká -cz

1974. március 14.

megszólalt a balatonparti szőlősgazdák kedves énekes madara, a cinke. a madár éles hangja, a „nyitnikék”, általában jól időzített jeladás a munkák megkezdésére, a szőlők metszésére, nyitására. egyidejűleg a balatonról megkezdtek az elvándorlást az északi vidékeken költő madarak, a kisbalatonra pedig megérkeztek az első, délebbi vidékeken telelő madár csapatok. /mti/

-..-

bb. 36. győri tiltakozás a chilei terror ellen

vid/e ká -cz

1974. március 14.

a győri rába magyar vagon- és gépgyár gyáregységeiben két héten át tartottak azok a röpgyűlések, amelynek résztvevői a chilei terror ellen tiltakoztak. ötezerkét százán írták alá azt a tiltakozást, amelyben Luis Corvalan, a chilei kommunista párt bebörtönzött főtitkárának és társainak szabadonbocsátását kérték. az aláírásokat tartalmazó dossziét az országos béketanács főtitkárának, sebestyén nándornénak adták át a gyári békebizottság képviselői. /mti/

-..-

bb. 37. ültetik az ujbungonyát csongrádban

vid/e kz -cz

1974. március 14.

csongrád megyében az elmúlt napokban mintegy 15 milliméteres csapadék áztatta a téli szelektől kiszikkadt földeket. az „aranyat érő”, márciusi esők után csütörtökön újból megindultak a koratavaszi mezőgazdasági munkák. a maros menti „ujbungonyás”, falvakban, elsősorban magyarcsanádon és apátfalván a háztáji gazdaságokban, valamint a kertekben sokszáz család szorgoskodott: ültették a kedvelt primőr vetőgumóit. csupán e két szomszédos község termelői előreláthatóan legalább 40 vagon ujbungonyát adnak majd piacra. a kistermelők lényegesen nagyobb területre kötöttek szerződést a tavalyinál. a jelenlegi ültetésű burgonya május második felében jut el a fogyasztók asztalára. néhány kockázatot vállaló termelő magyarcsanádon még februárban földbe rakta a szaporító anyagot, amire korábban nem volt még példa, utána fagyok jöttek ugyan, de szerencsére a csírák még nem bujtak ki a talajból és így a nagyon korai ültetők számítása valószínűleg beválik. /mti/

-..-
- 34 -

13.13/e

Tó 13/4

bb. 39. együttműködési megállapodás a budapesti műszaki egyetem és a csepel vas- és fémművek között

t szö/mm/e zs -cz

1974. március 14.

együttműködési megállapodást kötött csütörtökön a budapesti műszaki egyetem, valamint a csepel vas- és fémművek. az erről szóló okiratot a műegyetemen dr. perényi Imre rektor, valamint csató László vezérigazgató látta el kézjeggyével. a megállapodás kiterjed a felsőoktatás és a gyakorlati műszaki munka teljesebb összhangjának megteremtésére, a hallgatók gyakorlati ismereteinek elmélyítésére, munkába állásuk előkészítésére és megszervezésére.

a műegyetem többek között vállalta, hogy a hallgatók, valamint a továbbképzésben résztvevők diplomaterveinek, doktori értekezéseinek témakijelölésekor figyelembe veszi és ajánlja a csepeli gyár műszaki problémáinak megoldását elősegítő témákat, azok feldolgozásához segítséget ad. támogatja az egyetem a gyár szakembereit abban is, hogy olyan műszaki tevékenységet fejtsenek ki, amelynek eredményeként tudományos fokozatot nyerhetnek. a csepel vas- és fémművek által kijelölt szakmunkásokat az egyetemi felvételi vizsgákra való felkészülésükben segítik, ugyanakkor a gyár vállalta, hogy a szakmunkások műegyetemi előkészítő tanfolyamaira küldött kétkezi dolgozók felkészüléséhez megadja a szükséges segítséget. az egyetem bekapcsolja ebbe a segítő-akcióba a csepel vas- és fémművek munkásainak gyermekeit, és tanfolyamain, oktatótáborokban felkészíti a középiskolát végzőket a műszaki felsőoktatási intézmények felvételi vizsgáira.

a csepeli gyár vezetősége segítséget nyújt - az egyetem igényeinek megfelelően - a különböző kutatási-kísérleti feladatok végrehajtásához. biztosítja a hallgatóknak a korszerű termelőberendezések megismerését, megfelelő szakmai vezetéssel. lehetővé teszi azt is a leendő mérnökök számára, hogy részletesen megismerhessék egy-egy kijelölt főosztály, osztály vagy vállalati munkáját, műszaki tevékenységét, problémáit. a hallgatók diplomamunkájához, illetve annak előkészítéséhez megfelelő felkészültségű konzulenszt biztosít. /mti/

-..-
-35-

13.17/e

Tó 13/4

vbb. 38. egyetemisták a fővárosért - a főváros az egyetemistákért

t tf/tr/e zs -cz

1974. március 14.

évenként ismétlődő közös akciója a budapesti kisz-bizottságnak, a fővárosi tanácsnak és a hazafias népfront budapesti bizottságának a felsőoktatási intézmények végzős hallgatói részére kiírt „diplomaterv-pályázat”, amelynek az a célja, hogy a főváros távlati fejlesztésében felhasználható munkákat küldjenek be pályakezdő fiatal szakemberek. csütörtökön a budapesti népfront-bizottság székházában kihirdették az elmúlt tanévre kiírt, az egyetemisták a fővárosért - a főváros az egyetemistákért - pályázat eredményét. a fővárosi tanács városrendezési és építészeti főosztálya, közlekedési, illetőleg mélyépítési főigazgatósága által odaítélt díjakat kőműves István, a fővárosi tanács elnökhelyettese nyújtotta át. a pályázatra a budapesti műszaki egyetemről 98 pályamunkát küldtek be, közülük 26 ifjú szakember egyéni és egy tervezői kollektív csoportos díjat kapott. a tervekben feldolgozott elképzelések között található például szakmai javaslat modern képzőművészetek galériájára, kísérleti stúdió színház építésére a budai várban, tervek több forgalmi csomópont rendezésére, új ipari és kulturális létesítmények kivitelezésére.

a pályázatot a jelenlegi tanévre is meghírdették: szakdolgozattal, diákköri munkával részt vehet a pályázaton a főváros felsőoktatási intézményeinek minden olyan hallgatója, akinek diplomatervi témája közvetlenül kapcsolódik budapest fejlesztéséhez. a pályázók tanintézetük kisz-bizottságán jelenthetik be részvételüket április 30-ig. a legjobb pályamunkákat decemberben - témacsoportonként - jutalmazzák. /mti/

-...-

bb. 40. abc áruház előregyártott elemekből

vid/e kz -cz

1974. március 14.

első előregyártott elemekből összeszerelt abc-áruház készült el szerencsen. csütörtökön adták át rendeltetésének. az elemeket a nyékládházai mezőpanel épületelemgyárban készítették, a kiviteli terveket pedig a szövetkezeti tervező iroda miskolci kirendeltsége szállította. a kéthajós, 400 négyzetméter alapterületű áruház váz-szerkezetének összeszerelése csak két hetet vett igénybe, az egész kereskedelmi létesítmény pedig tíz hónap alatt készült el.

/folyt.köv./
13.35/e

-36-

bb. 40. /abc-áruház...folyt./e

a szerencsen szerzett tapasztalatok alapján a nyékládházai mezőpanel gyártól az ország különböző részébe megközelítőleg husz abc-áruház építéséhez elegendő előregyártott elemet rendeltek. /mti/

-...-

bb. 41. bács-kiskun megye idegenforgalmának és üdülőterületeinek fejlesztése 1990-ig - a megyei tanács határozata

vid/e fm -cz

1974. március 14.

bács-kiskun megye tanácsa csütörtöki ülésén többek között megvitatta és határozatra emelte a megye idegenforgalmi és üdülőterületi fejlesztésének hosszútávú - 1990-ig szóló - kerettervét. a program megvalósítása nagyarányú koordinációt igényel, s a megye négy nagy területén indokolt.

az első terület az e-5-ös út - távlatban a tervezett m-5-ös autópálya - megyén áthaladó szakaszainak és a környező települések, Lajosmizse, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, valamint Bugacpuszta fejlesztése, kecskeméti szervezési központtal.

baja város lesz a „koordinációs”, gazdája az 51-es út és a kapcsolódó dunamenti üdülőövezetek távlati fejlesztésének. az 53-as út vonzásába tartozó homokhátsági üdülőbázisok és települések idegenforgalmát kiskunhalas, a tiszai üdülőterület fejlesztését pedig tiszakécske szervezi majd.

kiemelkedő feladat lesz a szállodai, kereskedelmi és vendéglátóipari ellátás bővítése, színvonalának növelése, a közlekedésfejlesztés, a műemlékek védelme és célszerű hasznosítása, a szolgáltatási, a kulturális létesítmények építése, a sportolás és turizmus lehetőségeinek állandó bővítése.

az idegenforgalom és üdülés fejlesztésén a városok és nagyközségek hosszú- és középtávú terveibe beépítve kell megvalósítani, a megye és az idegenforgalmi szervek közreműködésével, segítségével. a dokumentum hangsúlyozza: a tervkoncepció csak a konkrét fejlesztés kereteit határozza meg, rámutatva, hogy a megye mely területein, mely ágazatok fejlesztése a legindokoltabb a belföldi és a külföldi turizmus fellendítése érdekében. a végrehajtás - a megyei tanács irányító munkáján túl - nagymértékben függ a helyi tanácsok szervező tevékenységétől. /mti/

13.55/e

10/14/30

-...-
- 37 -

bb.42. a fásítási hónap nyitánya - ünnepség szombathelyen

vid/kz/ra cz

1974. március 14.

csütörtökön szombathelyen rendezték meg a fásítási hónap országos megnyitó ünnepségét. gáspár hantos géza, a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium főosztályvezető helyettese mondott beszédet. hangsúlyozta, hogy az erdőtelepítést, fásítást társadalmi üggyé kell tenni. ezt a célt szolgálja az 1958-tól minden évben megrendezett fásítási hónap is. a fel szabadulás óta, mint a továbbiakban rámutatott, egymillió hektárról másfélmillió hektárra nőtt hazánkban az erdők területe. 1958-tól évenként mintegy huszezer hektár új erdőt telepítettünk.

a megnyitó után a vas megyei erdők több célú hasznosításáról hangzott el tájékoztató. mint ebből kiderült, a megyében már évek óta nagy gondot fordítanak a közjóléti erdőkre is. eddig 1.500 hektár parkerdőt hoztak létre, s a főutvonalak mellett kilenc autópihenő, az ország legszebb részein pedig táborhelyek várják a kirándulókat, természetkedvelőket. 1990-ig a közjóléti erdők területét több mint kilencezer hektárra növelik. erre az időre minden nagyobb település környékén talál-
nak majd a pihennivágyók kulturált zöldövezeteket, park -és sétaerdőket.

az ünnepség végén a fásításban legjobb eredményt elért gazdaságoknak, intézményeknek, dolgozóknak, emléklaketteket, okleveleket jutalmakat adtak át, majd a megnyitó résztvevői a szombathelyi csónakázó tónál emlékfákat ültettek el.
/mti/

13.50/ra

--

-38-

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

mti hivatalos közlemények

1974. március 14.

bb. 50. ülést tartott a minisztertanács

-cz/e

1974. március 14.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a minisztertanács csütörtökön ülést tartott.

fock jenő, a minisztertanács elnöke tájékoztatta a kormányt ion gheorghe maurernek, a román szocialista köztársaság minisztertanácsa elnökének hazánkban tett hivatalos, baráti látogatásáról. a tárgyalásokon megvizsgálták a két ország kapcsolatainak jelenlegi helyzetét és az együttműködés sokoldalú fejlesztésének további lehetőségeit. véleménycserét folytattak az időszerű nemzetközi kérdésekről, különös tekintettel az európai biztonság és együttműködés kérdéseire. hangsúlyozták, hogy minden lehetőséget ki kell használni a kétoldalú kapcsolatok szélesítésére, a nemzetközi enyhülés, a béke, a szocialista országok együttműködésének erősítésére. a kormány a tájékoztatót jóváhagyólag tudomásul vette.

lázár györgy, a minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a kgst végrehajtó bizottságának február 26-28. között moszkvában megtartott üléséről. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette, és megbizta a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bizottságát, hogy az ülésen elfogadott ajánlásokból eredő hazai feladatok végrehajtására a szükséges intézkedéseket tegye meg.

/folyt.köv./

14.03/e

- 1 -

bb. 50. /ülést tartott...folyt./e

a munkaügyi miniszter előterjesztése alapján a kormány megtárgyalta a fizikai munkások kereseti arányairól szóló jelentést és elfogadta az országos szakmai bértáblázat kialakításának elveit. el kell érni, hogy a különböző szakmákban azonos munkát végzők alapbére ne ágazati, illetve vállalati hovatartozásuktól, hanem képzettségüktől, gyakorlottságuktól, a fizikai megterhelés mértékétől, a munka körülményeitől függjön. a szakmai bértáblázat a legnagyobb létszámú ipari és építőipari szakmák kulcsfontosságú munkaköreire terjed ki. elveit a népgazdaság valamennyi ágazatában alkalmazni kell. az irányelv-jellegű alpbértételeket a vállalatok kötelesek fokozatosan megközelíteni. a kormány felkérte a szakszervezetek országos tanácsát, a fogyasztási szövetkezetek országos tanácsát, az ipari szövetkezetek országos tanácsát és a termelőszövetkezetek országos tanácsát, hogy nyújtsanak segítséget az országos szakmai bértáblázat bevezetéséhez és segítsék következetes alkalmazását.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter jelentést tett a tavaszi munkákra való felkészülésről. ennek feltételei kedvezők, a gazdaságok télen az előkészítő munkákat elvégezték. mind a szántáshoz és vetéshez, mind a növényvédelmi munkákhoz szükséges gépek, vetőmagvak, vegyszerek rendelkezésre állnak. a kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

/ folyt. köv. /

10/1420

-2-

bb.50. ülést tartott... folyt/ e

központi népi ellenőrzési bizottság elnöke jelentést tett a népi ellenőrzés tavalyi munkájáról és tapasztalatairól. a népi ellenőrzés - széles társadalmi bázisra támaszkodva - az elmúlt évben is arra törekedett, hogy javaslataival és kezdeményezéseivel elősegítse a központi elhatározások, a lakosság érdekeinek érvényesülését. a kormány a jelentést és a feltárt hibák kijavítására tett intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul vette.

a minisztertanács a művelődésügyi miniszter, valamint az országos testnevelési és sporthivatal elnöke előterjesztése alapján megtárgyalta az iskolai testnevelés és sport fejlesztésének időszerű feladatait. a kormány úgy határozott, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani az iskolai testnevelés és sport további fejlesztésére. megszervezik a tanulói ifjúság tömeges és rendszeres sportolását, a felsőoktatási intézmények első és második évfolyamain fokozatosan általánossá teszik a heti két óra testnevelést. a jövőben az új iskolák csak tornateremmel építhetők, és tervet kell kidolgozni a hiányzó tornatermek fokozatos pótlására. a kormány felkérte a kisz-t, az uttörők szövetségét, a szakszervezetek országos tanácsát és a hazafias népfront országos tanácsát, hogy vegyenek részt az ifjúság testnevelésének fejlesztésében.

a művelődésügyi miniszter javaslata alapján a kormány határozatot hozott az 1974. évi kiváló és érdemes művész kitüntető címek adományozásáról.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalta. /mti/

-.-.-

14.08 / e

10/1420

-3-

bb.43. fekete jános

pá/zs/ra cz

1974.március 14.

a magyar nemzeti bank elnökhelyettese csütörtökön a magyar sajtó házában devizagazdálkodásunk időszerű kérdéseiről tájékoztatta az újságírókat./mti/

--

bb.44. március 15-16-án

tm/zs/ra cz

1974. március 14.

a francia kommunista párt rendezésében párizsban marxista könyvnapokat rendeznek, amelyen a kultúra külkereskedelmi vállalat is részt vesz./mti/

--

bb.46. Luxus minibuszok székesfehérvárról - az elsők már elkészültek

vid/kz/ra cz

1974. március 14.

uj gyártmánnyal bővítette termékeinek számát az ikarus karosszéria és járműgyár székesfehérvári gyára: luxus miniautóbuszokat készít nyugati exportra. a steyr-ikarus kooperációban készülő, 7 méter hosszú, 24-28 személyes, luxus kivitelű turistabuszok alvázat és motorját az osztrák cég szállította, a karosszéria és a belső berendezés pedig az ikarus gyár terméke. az idén tizennyolc hagyja el a gyártócsarnokot. négy már átadásra vár, a többit pedig folyamatosan szállítják majd az osztrák megrendelőknek.

a székesfehérvári gyár - amelynek korszerű, panoráma-ablakos ik 255 és ik 266 típusu autóbuszai már nagy hírnevet szereztek a világpiacon - célul tűzte ki a hazai minibusz-igények teljesítését is. a gyár tervezői már dolgoznak a hazai kisbuszok, tervein is. ezek a mezőgazdaság és a hazai turizmus igényeit elégítik majd ki./mti/

--

14.05/ra

Tolluto

-39-

bb. 55. 900 éve zajlott le a mogyoródi csata

vid gö/gné/fm/il cz

1974. március 14.

Ünnepi tanácsulést rendeztek csütörtökön mogyoródon a község fennállása és a mogyoródi csata 900. évfordulója alkalmából. az ülésen megjelentek a megyei és a gödöllői járás tanács- és pártszerveinek, népfrentbizottságainak vezetői, s ott voltak a szomszédos községek küldöttei is.

Dr. szőnyegi lajosnak, a község tanácselnök-helyettesének megnyitóját után kiss emil, a gödöllői járási pártbizottság első titkára mondott ünnepi beszédet. hangoztatta, hogy az árpád-kori magyar történelem egyik jelentős csatája zajlott le 900 évvel ezelőtt, 1074. március 14-én a mogyoródi dombok között. géza és lászló seregei csaptak össze salamon király hadával, hogy végleg leszámoljanak a német segítséggel uralkodó királlyal. az ütközetben vereséget szenvedett király apósához, iii. henrik német császárhoz menekült segítségért, és később több alkalommal kísérletet tett trónja visszaszerzésére. a csata után gézát királlyá koronázták, aki fogadalmához híven vácsott székesegyházat építtetett, lászló pedig mogyoród határában templomot és apátságot alapított. a mogyoródi csata jelentősége az volt, hogy a két hercegnek sikerült a német segítséggel uralkodó és az országot hűbéri veszélynek kitévő salamont elűznie. géza, majd később lászló uralkodása idején megszilárdította az ország függetlenségét. mogyoród község fennállását a testvérharc lezajlásától számolják.

ezután dr. farkas györgy helytörténész ismertette a község múltját. az ünnepi tanácsulás a himnusz hangjaival fejeződött be.

az ünnepségsorozat következő eseménye a kiállítás megnyitása volt, amelyen bemutatták kóbor henrik festőművész mogyoródon alkotott műveit és a község helytörténeti, néprajzi dokumentumait, népviseletének legszebb darabjait. este a forradalmi ifjúsági napok alkalmából történelmi vetélkedőt rendeztek mogyoród és a környező községek kisz-fiataljainak részvételével.

a jubileumi ünnepség szombaton zárul, amikor kutatók és történészek számolnak be a mogyoródi csatáról, utána pedig a szomszédos községek művészeti csoportjai adnak műsort./mti/

--

- 40 -

14.15/il

bb. 54. tul a félszázadik kiadáson - egy magyar tudományos mű világsikere

t me,gg/zs/il cz

1974. március 14.

az elmúlt 25 év alatt ritka pályát futott be, félszáz kiadást ért meg kiss ferenc és szentágothai jános anatómiai atlasza, amelyet a magyar orvostanhallgatókon és szakembereken kívül világszeret számos ország leendő és gyakorló orvosai forgatnak haszonnal.

a ritka jubileum alkalmából szentágothai jános akadémikus csütörtökön a magyar tudományos akadémia tudós klubjában elmondta:

Dr. kiss ferencsel, a budapesti orvosegyetem akkori anatómus professzorával együtt, számos munkatárs közreműködésével 1943-ban fogtak munkához. 1944 tavaszán készen állt a csonttan, az izomtan és az izomtan képanyagát tartalmazó első kötet, amely 1946 elején jelent meg a posner cég kiadásában. 1951-ig a medicina gondozásában napvilágot látott a zsigerek az érrendszer és az idegrendszer, az agyvelő, végül a nyirokrendszer felépítését ismertető ábrázoló további két kötet is. az első idegen nyelvű kiadást a corvina tette közzé 1955-ben, német nyelven. a továbbiakban az akadémiai kiadó gondozásában az atlasz összes világnyelven több kiadást ért meg, még az ötvenes években kínai nyelven, később több más nyelven is kiadták, számos nemzetközileg is elismert kiadóval együttműködve.

a hazai és a külföldi igény továbbra is rendkívül nagy a klaszikus atlasz, mint az anatómiai oktatás vezérfonala és segédkönyve iránt. a szerzőket és a kiadót egyaránt foglalkoztatja az a gondolat, hogy az eredeti formátumon kívül olyan kiadásokat is létrehozzanak, amelyek az anatómia modern szemléletét érvényesítik és kiaknázzák az illusztrációs technika fejlődéséből adódó lehetőségeket.

mint bernáth györgy, a kiadó igazgatója elmondta, a jubileum nem jelent megállást, a lipcsei georg thieme verlag-gal közös ötvenedik kiadással egyidőben kerül piacra az ötvenegyedik szintén német nyelvű kiadás, és hamarosan elkészül az újabb magyar görög, francia és lengyel kiadás is./mti/

--

- 41 -

14.20/il

vbb.45. fejlődik a szolgáltató hálózat borsodban

vid/kz/ra cz

1974. március 14.

a negyedik ötéves terv időszakára borsod megye hatvankétmillió forint központi támogatást kapott a lakossági szolgáltatás fejlesztésére. ez az összeg az igényeknek csak egy részét fedezte, ezért a borsod megyei tanács pályázati alapon azoknak adta, akik „saját erőből”, tovább növelték.

a pályázatra jelentkezett negyvenöt állami és szövetkezeti vállalat közül a tanács huszonegyel kötött szerződést. a partnerek vállalták, hogy 1975-ig huszonöt új szolgáltató létesítményt helyeznek üzembe. a pályázati megoldás jónak bizonyult. a szerződő vállalatok már eddig tizenöt különböző szolgáltató létesítményt hoztak létre. gyorstisztító szalon nyílt kazincbarcikán, ózdon és mezőkövesden, putnokon és a tokajban gépkocsi szerviz kapacitását növelték évi harmincezer órával. jelentős előrelépés történt az elektroakusztikai valamint háztartási gépek javításában is. négy új javítóműhely nyílt. jelenleg tizenhat szolgáltató létesítmény építése, illetve tervezése van folyamatban, s 1975 végére valamennyi elkészül. /mti/

-. -

bb.47. koszoruzási ünnepség, ifjusági nagygyűlés balassagyarmaton

vid/fm/ra cz

1974. március 14.

nógrád megyében csütörtökön folytatódott a forradalmi ifjusági napok eseményei. balassagyarmaton az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából a kisz, a hazafias népfront és a fegyveres testületek képviselői megkoszorúzták a petőfi sándor egykori szálláshelyén elhelyezett márványtáblát. ezután a városi sportcsarnokban ifjusági nagygyűlést rendeztek, ahol több mint hatszáz fiatal hallgatta meg mátrai isvánnek, a kisz nógrád megyei bizottsága titkárnak ünnepi beszédét.

rétságon, az asztalos jános művelődési központban ugyan csak csütörtökön tartották meg a forradalmi ifjusági napok járási megnyitóját. /mti/

-. -

14.20/ra

-42-

w

bb. 48. tenk lászló kiállítása nyirbátorban

vid/e fm -cz

1974. március 14.

csütörtökön a nyirbátori báthori istván muzeumban megnyitották tenk lászló festőművész kiállítását. a tárlaton a debreceni művész 30 olajfestménye és 10 grafikája látható. /mti/

-. -

felhasználható 16.00 óra után!

bb. 49. a forradalmi ifjusági napok szabolcs megyei megnyitója

vid/e fm -cz

1974. március 14.

nyirvasváriban nyitották meg csütörtökön a forradalmi ifjusági napok szabolcs-szatmár megyei eseménysorozatát. az egésznapos program keretében a nyirbátori járás fiataljai és a megye ifjusági szervezeteinek képviselői sport- és kulturális vetélkedőn mérték össze képességeiket. többek között szavalóversenyt rendeztek vasvári pál emlékére és első alkalmával került sor a fiatalok politikai műveltségi vetélkedőjére. a napi program befejezéseként a község főterén, a vasvári pál emlékmű előtt ifjusági nagygyűlést tartottak, amelyen kecsmár ilona, a kisz központi bizottságának osztályvezetője mondott beszédet. /mti/

-. -

bb. 51. petőfi nevét viselő új ifjusági könyvtár szegeden

vid/e fm -cz

1974. március 14.

szeged belvárosában csütörtökön új ifjusági és gyermekkönyvtárt avattak, amelyet petőfi sándorról neveztek el. a szabadpolcos, galériás, zenesarokkal ellátott intézményt egymillió forintos költséggel hozták létre. a fiatalok több mint 12 000 kötet közül válogathatnak. a zenesarokban lemezjátszóról klasszikus és mai szerzők alkotásaival ismerkedhetnek az érdeklődők, vagy idegen nyelveket tanulhatnak. /mti/

14.30/e

- 43 -

bb. 52. magyar politikai plakátkiállítás veszprémben

vid/e fm -cz

1974. március 14.

veszprémben, a kislelődi művelődési házban horváth jános, az mkszmp veszprém megyei titkára nyitotta meg hazánk legismertebb művészeinek „magyar politikai plakát”, című kiállítását. a tárlaton több mint 60 alkotás szemlélteti a táncsköztársaságtól napjainkig hazánk társadalmi fejlődésének különböző szakaszait és eseményeit. /mti/

-.-.-

bb. 53. petőfi-domborművet avattak szegeden

vid/e fm -cz

1974. március 14.

a szegedi petőfi-telepen, a költőről elnevezett általános iskola falán petőfi-domborművet helyeztek el. borbás tibor szobrászművész vörös márványból készült alkotását csütörtökön leplezték le. az avató ünnepségen hegedüs andrás, a szegedi juhász gyula tanárképző főiskola főigazgatója mondott beszédet. /mti/

-.-.-

bb 56. egy milliárd az áfész-ek idei beruházásaira - tovább bővül a mintaszövetkezetek hálózata

t ol/gk/ny -cz

1974. március 14.

tovább javult a vidék ellátása, egyre korszerűbbek az áfész-ek boltjai, áruházai, s szervezettebb a szövetkezetek belső munkája is csütörtökön a szövesz sajtótájékoztatóján dr. szilvási pál főosztályvezető elmondotta, hogy az áfész-ek össz-árbevétele 1973-ban elérte a 61 milliárd forintot, ami 8.6 százalékkal több, mint az előző évi. ebből a bolti és a vendéglátó-forgalommal 55 milliárd forintot tett ki, a fennmaradó 6 milliárd forint a mezőgazdasági termékek értékesítéséből, valamint az ipari és szolgáltató tevékenységek adóiból. burgonyából, zöldségből és gyümölcsből az áfész-ek csaknem 30 ezer vagonnal vásárolta fel és értékesítettek - ez az utóbbi hat év legjobb teljesítménye volt. az áfész-ek élelmiszerforgalmukat 12 százalékkal növelték, javuló ellátást nyújtottak a községek lakóinak, s az eddigieknél szélesebb körben tárták fel a helyi lehetőségeket, az áruforrásokat is. 4.6 milliárd forint értékű tartós fogyasztási cikket adtak el, lépést tartva a falusi háztartások egyre korszerűsödő igényeivel.

/folyt köv/
15.15/ny

-44-

bb 56. / egy milliárd forint.....1.folyt/ny

a múlt év végén a szövetkezetek 2.3 millió négyzetméter bolti és vendéglátó-kereskedelmi üzlettel rendelkeztek. 1973-ban az üzembe helyezett beruházások értéke megközelítette a 600 millió forintot, a boltok üzlettere 61 500, a vendéglátóké pedig 18 400 négyzetméterrel bővült. egyebek között 40 új abc-áruházat, 15 vendéglő-éttermet, 9 sütőüzemet, 44 fűtőolajtelepet, 11 kisebb vágóhidat, illetve húsfeldolgozót adtak át rendeltetésének. a fejlesztéshez a szövetkezeti tagság 113 millió forintnyi részvény és célrészvény befizetéssel járult hozzá. az áfész-ek gazdálkodása is eredményes volt, nyereségük megközelítette az 1 milliárd 950 millió forintot, 7.6 százalékkal volt több az előző évinél.

minőségi változások is bekövetkeztek az áfész-ek munkájában. a hálózatfejlesztéssel ugyanis megszorodtak a nagyobb, a 200-300 négyzetmétert meghaladó alapterületű üzletek. ilyen méretű fejlesztés mellett szükségükre vetődött fel a szövetkezetek belső munkaszervezetének korszerűsítése. de szükséges a munka szervezethez fokozása a kisebb - az 1-3 személyes boltokat fenntartó szövetkezetek esetében is, hiszen az üzlethálózat 80 százaléka még ilyenekből tevődik össze. mivel azonban egy szövetkezethez nemegyszer nyolc-tíz község is tartozik boltjaival, a készletgazdálkodás, a rendelés, az árubeszerzés hatékonysága nem nélkülözheti a korszerűen szervezett munkát. valamennyi áfészben napirenden van tehát a munkahelyek szervezethez javítása. ezenkívül a nagy szövetkezeteknél a vállalati szervezetet és a belső működési feltételeket, a belső érdekeltség rendszerét is korszerűsítik. jelenleg már 133 szövetkezetnél folyik ilyen célú tevékenység, s a jól szervezett szövetkezetek mintául szolgálnak a többiek számára. a szervezést széles körű tapasztalatcserével köztölték egybe, s mindenütt nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a korszerű vállalati szervezetben erősödjék a ház körüli és háztáji, kistermelő gazdaságok segítése mind a termelés, mind pedig az értékesítés oldaláról. az áfész-ek ezzel is hatékonyabban tudnak hozzájárulni a kis gazdaságokban rejlő tartalékok feltárásához, s ezen belül például a zöldségtermelés fejlesztéséről szóló kormányhatározat végrehajtásához.

/folyt köv/

15.20/ny

-45-

Köszönet

bb 56. / egy milliárd forint....2.folyt/ny

az idei esztendőben az áfész-ek feladatai tovább növekednek; terveik szerint az árbevétel 1973-hoz képest 8 százalékkal növekedik. nagy súlyt helyeznek az ellátás további javítására, különös tekintettel a napi cikkekre, a vendéglátásban, főként az ételforgalmazás jobb feltételeinek megteremtésére, a kulturáltabb körülményeket tüzték ki célul. növelni kívánják a többi mellett az ugynevezett vegyes iparcikkek forgalmát is. kiemelten foglalkoznak a kistermelők igényeinek kielégítésével. a szövetkezetek terveik szerint 1974-ben 140 000 négyzetméternyi új üzletteret építenek, mindenekelőtt az élelmiszer-és napicikk-árusító hálózatot bővítik.

az általános fogyasztási szövetkezetek 1974. évi beruházásainak értéke megközelíti az 1 milliárd forintot, s nemcsak az üzletter bővítése tartozik ide, hanem a szövetkezetek tervei jelentős technikai korszerűsítéseket, a hűtéstechnika javítását és a fizikai munkát megkönnyítő gépesítést is tartalmaznak - különös tekintettel az idén megvalósuló munkaidőcsökkentésre./mti/

-. -

vbb 57. több mint egymilliárd forint szeged fejlesztésére

vid/fm/ny -cz

1974. március 14.

a szegedi tanács csütörtöki ülésén jóváhagyták az 1974. évi költségvetést és döntöttek az egymilliárd 156 millió forintos fejlesztési alap elosztásáról is. a fejlesztésre rendelkezésre álló összeg több mint felét, 657 millió forintot célcsoportos lakásépítésre használják fel. ezt a pénzt egyéb forrásokból származó anyagi eszközökkel még kiegészítve, lehetővé teszik, hogy az idén körülbelül 2.100 család költözhessen új otthonba a városban.

szeged új nagy lakónegyedében, tarjánban az idén meggyorsul a kapcsolódó létesítmények építése. bővítik a már ott üzemelő bölcsődét, 150 gyermek befogadására alkalmas új óvodát adnak át rendeltetésének. a 4-10 emeletes házakból álló lakónegyedben - ahol már több mint 20.000 ember él - ez évben két új abc-áruházat avatnak és a tervek szerint megnyílik a városrész első étterme és eszpresszója is.

/folyt köv/
15.45/ny

-46-

10/16¹⁰

bb 57. több mint egymilliárd ...folyt/ny

a város más területein szintén készülnek új egészségügyi, kommunális és más létesítmények. sokmilliót költenek a helyi közlekedés, a vízellátás javítására, az uthálózat korszerűsítésére. a város felszabadulásának harmincadik évfordulójára ez év őszére mintegy 70 millió forintos költséggel elkészül a város új fedett játékcsarnoka, amely sport-és kulturális rendezvények megtartására egyaránt alkalmas lesz./mti/

-. -

vbb 58. a szakszervezetek fejeér megyei tanácsának ülése

vid/fm/ny

cz

1974. március 14.

az 1973. évben végzett munkájáról adott számot csütörtökön székesfehérváron a szakszervezetek fejeér megyei tanácsa. a megyei elnökség munkájáról és feladatairól pálfalvi andrás, a szakszervezetek fejeér megyei tanácsának vezető titkára számolt be. mint a jelentés kiemeli, 1973-ban tovább erősödött a szakszervezetek érdekvédelmi és kulturális tevékenysége fejeér megyében. a szakszervezeti bizottságok többsége részt vett a vállalati tervek kidolgozásában, nőtt a szakszervezetek szerepe a munka-és üzemszervezéssel kapcsolatos vállalati tevékenységben. előreléptek a szakszervezeti szervek a szocialista munkaverseny szervezésében, új formáinak kialakításában és sokat foglalkoztak az újítómozgalommal. ennek eredményeként a megyében emelkedett az újítások száma és mintegy harminc százalékkal növekedett a megtakarítások összege is.

1973-ban a szakszervezetek legfontosabb feladata az állami nagyipari és építőipari munkások béremelésének körültekintő megvalósítása volt. fejeér megyében a központi bérfejlesztési keret 115 millió, a saját vállalati erőforrás 65 millió forintot tett ki és ebből összesen 44 ezer dolgozó, valamint termelésirányító részesült.

jelentősen fejlődött a szakszervezetek tömegmunkája és kulturális nevelő tevékenysége is. 1973-ban 22 ezer dolgozó vett részt a szakszervezet ezer politikai tanfolyamán, bővítették a szakszervezeti könyvtárhálózatot. a fizikai dolgozók gyermekeinek tanulását távally létrehozott egymillió forint összegű megyei tanulmányi alapról segítették elő és a felkészítő foglalkozásokon, tanulmányi táborokon és tanfolyamokon összesen 3500 munkás-paraszt származású tanuló vett részt. 1973. szeptemberében középiskolai ösztöndíjat alapítottak, amelyből elsősorban alacsony jövedelmű munkás-paraszt szülők gyermekeit támogatták. az 1.2 millió forint összegű középiskolai alapról 460 tanuló kap évi 2000-4000 forint ösztöndíjat./mti/

-. -

15.55/ny

10/16¹⁰

-47-

bb 59. hogyan élnek a jogokkal? - munkavédelmi vizsgálat 22 somogyi üzemben

vid/kz/ny -cz

1974. március 14.

huszonkét üzemben vizsgálta meg a szakszervezetek somogy megyei tanácsának munkásvédelmi csoportja, hogyan él a munkahelyi szakszervezet a munkásvédelmi jogaival, továbbá, hogyan vonja be a dolgozókat a munkavédelembe, s mi lesz a sorsa a munkások ilyen jellegű javaslatainak. a vizsgálat tapasztalatait csütörtökön kaposvárott vitatta meg a szakszervezetek somogy megyei tanácsának elnöksége a szot képviselőinek részvételével.

megelégedéssel nyugtázták az ülésen azt a tényt, hogy a munkavédelmi fejlesztési terveket a legtöbb üzemben összehangolják a termelési tervekkel. a vállalatvezetők többsége bevonja az üzemi szakszervezeti szerveket a munkavédelembe. a megvizsgált 22 üzemben mintegy 1500 aktív mondta el a véleményét a fejlesztési tervek elkészítésekor és valóraváltásuk során. a kaposvári villamosági gyárban és a somogy megyei állami építőipari vállalatnál írásban is kikérték a dolgozók véleményét. másutt, így a pamutfonóipari vállalat kaposvári gyárában 30 szocialista brigádvezetőt kérdeztek meg. részben e közös munka eredménye az, hogy a megyében a tervezett 280 millió forint helyett több mint 300 millió forintot költöttek munkavédelmi célokra.

a kedvező jelenségek mellett azonban akadt hiba is. ezek többsége elsősorban tapasztalatlanságból és a vállalati információs rendszer gyengeségéből fakadt. az szmt elnöksége ezért olyan határozatot hozott, hogy mindenütt ki kell alakítani a munkavédelemmel kapcsolatos megfelelő színvonalú vállalati információs rendszert, továbbá, hogy az üzemi szakszervezeti szervek a középtávu és az éves munkavédelmi fejlesztési tervek elkészítésébe vonják be a képzetesebb műszakiakat és szakmunkásokat is./mti/

bb 60. budapestre érkezett richard kojetinsky,

pá/ny zs -cz

1974. március 14.

a nemzetközi köztisztasági világszervezet / iswa/ elnöke, aki a környezetvédelemmel, a köztisztasággal, a levegő szennyezettség és a zajártalom elleni küzdelemmel összefüggő kérdéseket tanulmányozza./mti/

16.20/ny

-.-
-48-

NA 17°

vbb 61. a kamarai testületek vezetőinek tanácskozása

pá/ny sl la

1974. március 14.

a magyar kereskedelmi kamara különféle testületeinek / szakmai tagozatok, szakbizottságok, nemzetközi szekciók/ választott elnökei és titkárai csütörtökön együttes megbeszélést tartottak kallós ödönnek, a magyar kereskedelmi kamara elnökének vezetésével. megállapodtak abban, hogy néhány, az egész népgazdaságot érintő témát a testületek behatóan megvizsgálják és a felmérés eredményeit a gazdasági vezetés szerveinek rendelkezésére bocsátják. kérdőíves rendszer segítségével feldolgozzák a kamarai tagvállalatok álláspontját a következő témákban: a beruházások 1972-73.évi alakulásának tényezői, a fejlődő országokkal való kapcsolataik hatása külkereskedelmi forgalmunkra, valamint a licencvásárlások alakulása és az ezzel kapcsolatos főbb feladatok./mti/

bb 62. tordai jenő

gg/ny sl la

1974. március 14.

külkereskedelmi miniszterhelyettes, aki megtekintette a lipcsei tavaszi vásárt, csütörtökön délután hazaérkezett budapestre./mti/

bb 64. bornemissza lászló kiállítása egerben

vid/fm/ny la

1974. március 14.

az egri rudnay gyula teremben csütörtökön megnyitották bornemissza lászló festőművész kiállítását. a szabolcs megyei származású festő, 1957. óta vesz részt kiállításokon. budapesten és számos vidéki városban önálló tárlaton mutatkozott be. svédországban, továbbá firenzében, los angelesben, amsterdamban szintén volt önálló kiállítása. az egri tárlaton a művész 31 olajfestménye látható./mti/

16.35/ny

-.-
-49-

NA 17°

bb 63. elítélték a harkányi fegyveres rablás tetteseit

vid/fm/ny la

1974. március 14.

a pécsi megyei bíróság csütörtökön hirdetett ítéletet az 1973. augusztus 26-án este harkányban elkövetett fegyveres rablás ügyében.

a jelzett időben álarcos banditák hatoltak be a gyógyfürdő-hely határán levő benzinkut irodájába és csőre töltött fegyverrel kényszerítették a két kutkezelőt a napi bevétel átadására. az ott talált több mint 30.000 forintot magukhoz vették, majd motorkerékpárral elmenekültek a helyszínről.

a bűncselekmény elkövetéséért garzó gyula 25 éves, büntetett előéletű kórosi segédmunkás, orsós györgy 22 éves adójási segédmunkás, ignác jános 23 éves dravapiski segédmunkás, valamint széll jenő 22 éves molnár-szakmunká került a vádlottak padjára, mégpedig egyebek között bünszövetségben elkövetett rablás, többrendbeli lopás, orgazdaság, lőfegyverrel és lőszerral való visszaélés, garázdaság és hamis tanúzásra rábírás miatt.

mint kiderült, jó előre, alaposan kitervelték a bűncselekmény végrehajtásának részleteit. hamis rendszámmal ellátott, lopott motorkerékpárokon érkeztek a benzinkut közelébe, ahol rongyos ruhát, álarcot öltve várták ki az alkalmas pillanatot, amikor már nem volt forgalom. orsós figyelt, őrizte a motorkerékpárokat, míg garzó karabéllyal, ignác géppisztollyal, széll furkósbottal felfegyverkezve elrabolta a pénzt. a banda tagjai már korábban számos bűncselekményt követtek el, és újabbakra is készültek. a rablott pénzből ezért vásároltak gépkocsit.

a pécsi megyei bíróság halmazati büntetésül az elsőrendű vádlott garzó gyulát 15 évi, a másodrendű vádlott orsós györgyöt 10 évi, a harmadrendű vádlott ignác jános 13 évi, a negyedrendű vádlott széll jenőt 11 évi szabadságvesztésre ítélte. mellékbüntetésként valamennyiüket 10-10 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. büntetésüket fegyházban kell végrehajtani.

a bíróság a cselekményeket és a vádlottak személyiségét is a társadalomra igen veszélyesnek találta és ezért úgy ítélte meg, hogy velük szemben a büntetésnek - különösen az elsőrendű vádlott esetében - nem a nevelő jelleget kell kidomborítani. garzó gyula esetében a társadalom védelme indokolja és kívánja a megfelelő súlyú, szigorú büntetés kiszabását, amely megfosztja attól a lehetőségtől, hogy tovább folytassa bűnöző életmódját s újabb bűncselekményeket hajtson végre.

/folyt köv/
17.00/ny

-50-

NA 17²⁰

öbb 63. / elítélték...folyt/ny

a bíróság az indokolásban kiemelte: a törvény szigorát kell alkalmazni a hasonló bűncselekményekkel szemben és meg kell akadályozni, hogy a fegyveres banditizmusnak minősülő bűncselekmények elszaporodjanak.

az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

a vádlottak és védőik enyhítésért fellebbeztek./mti/

-.-

bb 65. divatbemutató- a woolmark jegyében

t ol/mm/ny la

1974. március 14.

az iws nemzetközi gyapjutitkárság és a hungarotex külkereskedelmi vállalat csütörtökön divatbemutatót rendezett a gellért szállóban. ezen félszáz hazai és félszáz külföldi modellt vonultattak fel, amelyek mindegyike woolmark védjegyű anyagból készült. az eseményre a bel-és a külkereskedelem képviselőit hívták meg, hogy a látottak alapján adhassák fel 1974-75. őszére telére szóló rendeléseiket. a bemutatón részt vettek a sajtó meghívott munkatársai is.

a woolmark védjegy használatára jogosult magyar textil és ruházati gyárak - a budapesti kötőipari szövetkezet, a május 1 ruhagyár, a hazai fésűsfonó és szövőgyár, a hódmezővásárhelyi divat-kötöttárugyár, a magyar posztógyár, a richards finomposztógyár, az ujbpesti gyapjuszövőgyár és a zalaegerszegi ruhagyár - termékei nagy tetszést arattak, hasonlóképpen az iws által rendelkezésre bocsátott nemzetközi - francia, angol, belga, olasz, holland, spanyol, nszk-beli és osztrák - kollekció darabjai, amelyek elsősorban a szín, a minta és a különféle divatirányzatok szempontjából egészítették ki a magyar választékot.

a woolmark márkajelzést egyébként tíz évvel ezelőtt vezette be a nemzetközi gyapjutitkárság, s hazánkban a felsorolt vállalatok 1971 óta alkalmazzák ezt a kiváló minőséget jelző védjegyet a legalább 95 százalék előgyapjut tartalmazó termékeiken./mti/

17.05/ny

-51-

NA 17²⁰

bb 66. chilei szolidaritási nagygyűlés az almásfüzitői timföldgyárban

vid/fm/ny la

1974. március 14.

nagygyűlést rendezett csütörtökön a magyar szolidaritási bizottság az almásfüzitői timföldgyárban. az üzem kulturtermét zsufolásig megtöltötték a munkások. a gyűlés előadója, rostás istván, a magyar szolidaritási bizottság chilei akcióbizottságának elnöke ismertette, hogy az egész világon egyre szélesedik a chile népével szolidaris erők mozgalma és emberek milliói emelik fel tiltakozó szavukat a chilei fasiszta junta rémtettei ellen.

a nagygyűlés részvevő - továbbítás céljából - a chilei akcióbizottságnak táviratot küldtek, amelyben többek között a következőket írták: „ mélységes felháborodással értesültünk arról, hogy a chilei fasiszta junta terrorcselekményei tovább folytatódnak. tiltakozunk az alapvető emberi jogok semmibevétele ellen. követeljük luis corvalan és valamennyi chilei politikai fogoly azonnali szabadon bocsátását, a szabadságjogok hiánytalan helyreállítását,„ /mti/

bb 67. losonczy pál és puja frigyos üdvözlő távirata

pá/ny zs la

1974. március 14.

a brazil szövetségi köztársaság elnökévé történt beiktatása alkalmából losonczy pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözlözte ernesto geisel tábornokot. az új brazil kormány külügyminiszterévé történt kinevezése alkalmából puja frigyos külügyminiszter antonio azeredo da silveira külügyminiszterhez intézett üdvözlő táviratot./mti/

bb 68. intarzia-kiállítás zalaegerszegen

vid/fm/ny la

1974. március 14.

a zalaegerszegi megyei művelődési központban csütörtökön megnyílt hadnagy györgy intarzia-tárlata. hadnagy györgy a helyi képzőművészeti stúdió tagjaként 1969. óta foglalkozik faintarzia-készítéssel. műveinek témája történelmi legendákkal, népmeséssel, a göcseji népelettel kapcsolatos./mti/

17.10/ny

-52-

bb.69. új bemutatótermet nyitott a képcsarnok vállalat békéscsabán

vid/fm/mné/a/la

1974. március 14.

csütörtökön békéscsabán megnyílt a képcsarnok vállalat 2 millió forintos költséggel létesített, „ munkácsy, „ bemutató terme. az új létesítményben egymillió kétszáz ezer forint értékű festmény, faliszőnyeg, kerámia és egyéb műalkotás várja a vásárlókat.

az ünnepi megnyitón babak györgy, a békécsabai városi tanács elnökhelyettese mondott beszédet./mti/

bb.70. tito elnök köszöntőtávirata

pá/a/zs/la

1974. március 14.

joszip broz tito, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság elnöke, a jugoszláv kommunisták szövetségének elnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak és losonczy pálnak, az új jugoszláv alkotmány elfogadása alkalmából küldött jókívánásaikért. /mti/

bb.71. kellemes, tavaszias idő

i/sz/mm/sl/a/la

1974. március 14.

európa időjárásában lassu átalakulás kezdődött. ennek oka, hogy az óceán felől enyhe, páradus levegő érkezett kontinensünk nyugati-északnyugati része fölé. e légáramlás egy-egy hulláma már éreztette hatását csütörtökön az alpok és a cseh mendence időjárásában is. az óceáni levegő vonulását helyenkénti felhősödés, futó záporok kísérik. /folyt.köv./

17.25/a

- 53 -

17.17^{yo}

bb.71./ kellemes.....folyt./-a

a magasnyomású légköri képződmény ereje, amely közép-európában az elmúlt napokban valamivel hűvösebb és szárazabb időt okozott, fokozatosan gyengül, s helyét az óceáni légtömegek veszik át. csütörtökön napközben az óceán felől érkező levegő hatása a néhány helyen kialakult nagyobb felhősödés miatt még nem érvényesült. londonban 7, párizsban 9, kölnben 3, lipcsében 5 fokot mértek. ugyanakkor törökország, görögország egyes vidéken tavaszias záporok, heves zivatarok voltak. enyhe, tavaszias az idő a szovjetunió európai területén is. télies időjárás mindössze a skandináv félsziget északi részén található, ott még a délutáni órákban is mínusz 3 - mínusz 7 fokra süllyedt a hőmérséklet.

a kárpát medencében és így hazánkban is napközben tavaszias volt az idő csütörtökön, jobbára felhőtlen volt az ég, s így a déli órákra 6-14 fokig emelkedett a hőmérő higanyszála. ugyanakkor az éjszakai lehülés elsősorban hazánk északkeleti részein még mindig erősebb volt, mínusz 1 - mínusz 6 fokot mértek, hajnalra egy-két helyen köd képződött, de a nappali átlaghőmérséklet az átlagnál 1-2 fokkal magasabb. csütörtökön csapadék az országban sehol sem hullott, s 9-10 órán keresztül sütött a nap.

milyen idő várható a következő napokra, elsősorban a hétvégére? a meteorológiai intézet előrejelzése szerint a nyugat-európa felől érkező óceáni légtömegek valószínűleg már a következő napoktól befolyásolják hazánk időjárását is. az éjszakai lehülés valamelyest mérséklődik, a felhőzet időnként megnövekszik, s kisebb esőzésekre is számítani lehet. napközben 10-15 fokig melegszik fel a levegő. /mti/

-.-

bb 72. másodikként az országban - kiváló kollégiumot avattak pécsen

vid/fm/ny la

1974. március 14.

a pécsi tanárképző főiskolán ünnepséget rendeztek csütörtökön abból az alkalomból, hogy a negyedszázados felsőoktatási intézmény kollégiuma elnyerte a „kiváló kollégium,„ címet. a művelődésügyi minisztérium és a kisz központi bizottsága első ízben tavaly adományozta a kitüntető címet a budapesti eötvös kollégiumnak, s másodikként az országban - a 123 felsőoktatási kollégium közül - a pécsi főiskolások kollégiumának jutott ez a magas elismerés.

/folyt köv/

-54-

18.00/ny

NA 1815

bb 72. / másodikként ....folyt/ny

a tanárképző főiskola disztermében tartott avatónnepen részt vett - többek között - dr. garamvölgyi károly művelődésügyi miniszterhelyettes, szücs istvánné, a kisz központi bizottságának titkára, szentirányi józsef, a pécs városi pártbizottság titkára, takács gyula, a baranya megyei tanács elnökhelyettese és petőházi szilveszter, a kisz baranya megyei bizottságának első titkára.

gergely jános kollégiumigazgató adott számot az irányítás alatt működő intézmény tevékenységéről, a 750 kollégista életéről és munkájáról. a kollégium mindenekelőtt a magas színvonalu szervezeti élet és a diák-önkormányzat megteremtésével, valamint a tudományos igényű önképzés bevezetésével érdemelte ki a kiváló címet. a szakkollégiumi rendszer keretében a hallgatók kilenc szakcsoport - nyelvészet, drámaelemzés, orosz irodalom, földrajzi névgyűjtés stb. - között választhatnak. erősödött a kollégisták közéleti tevékenysége, politikai aktivitása: a múlt évben 400 társadalmi munkás diák vezetett szakkört, segített uttorócsapatokat, korrepetált fizikai munkások gyermekeivel, dolgozott művelődési otthonokban és ifjúsági klubokban. az intézmény további nagy fejlődés előtt áll. nemrég döntés született, amely szerint 90 millió forintos költséggel új kollégiumi épületet emelnek és ebben 600 főiskolás hallgató kap majd otthont.

dr. garamvölgyi károly miniszterhelyettes meleg szavakkal köszöntötte az intézmény vezetőit és növendékeit, s átadta a művelődésügyi minisztériumnak és a kisz központi bizottságának a „kiváló kollégium,„ címről szóló oklevelét gergely jános igazgatónak. a kisz kb értékes ajándékát, a budapesti iparművészeti főiskolán készülő színes ablaküveget - illetve annak tervét - szücs istvánné, a kisz kb titkára nyújtotta át. a pompás ablakot a kollégium előcsarnokában helyezik majd el. a művelődésügyi minisztérium 180 ezer forintot adományozott az intézménynek, ezt az összeget szakmai célokra fordítják.

a kollégium igazgatósága és a kollégiumi bizottság „a kollégiumért,„ elnevezésű emlékplakettet alapított, s ezt most első ízben adták át azoknak, akik az elmúlt években, évtizedekben áldozatkészen vettek részt az intézmény munkájában, fejlesztésében, míg több közéleti ember, illetve neves személy - a kollégium egykori növendékei vagy a kollégium barátai - „tiszteletbeli kollégista,„ bronzplakettet kapott. /mti/

18.05/ny

-.-
-55-

NA 1815

ü

bb 73. ünnepélyes zászlófelvonás a parlament előtt

t vt/gg/ny zs la

1974. március 14.

az 1848-49-es polgári forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából csütörtökön délután a parlament előtti kossuth terezen ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással felvonták a magyar népköztársaság állami zászlaját. kürtszó jelezte farkas mihály ezredes, budapesti helyőrség-parancsnok érkezését. a katonai előljáró meghallgatta a csapatszázlóval felsorakozott diszszázad parancsnokának jelentését, majd - a rákóczi induló hangjai közben - ellépett a diszegység előtt és üdvözölte a katonákat. ezt követően diszörök kíséretében vitték az árbóchoz az állami zászlót és a himnusz hangjai, valamint a diszegység tiszteletadása közepette vonták fel az árbócrudra.

Pénteken délben a kossuth téren az állami zászlónál zenés őrségváltás lesz./mti/

-. -

bb 74. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 13 órától 18 óráig

t/ny la

1974. március 14.

35. nyitnikék
36. győri tiltakozás
37. ujbungonya
38. egyetemisták a fővárosért
39. bme- csepel vas-és fémművek
40. abc-áruház
41. a bács megyei tanács határozata
42. fásítási hónap
43. fekete jános tájékoztatója a muosz-ban
44. marxista könyvnapok párizsban
45. szolgáltató hálózat borsodban
48. luxus minibuszok
47. koszoruzási ünnepség balassagyarmaton
48. tenk lászló kiállítása
49. forradalmi ifjusági napok szabolcsi megnyitója

50. a minisztertanács ülése
51. új ifjusági könyvtár szegeden
52. politikai plakátkiállítás
53. petőfi dombormű
54. anatómiai atlasz
55. mogyoródi csata

/folyt köv/

-56-

18.30/ny

N 1840

bb 74. / a belföldi...folyt/ny

56. áfész
58. szeged fejlesztése
59. munkavédelmi vizsgálat
60. richard kojetinsky
61. kamarai testületek vezetőinek tanácskozása
62. tordai jenő hazaérkezett lipcseből
63. elítélték a hárkányi fegyveres rablókat
64. bornemissza lászló kiállítás
65. divatbemutató
66. chilei szolidaritási nagygyűlés
67. losonczi pál és puja frigyés üdvözlő távirata
68. intarzia kiállítás
69. új bemutatóterem békéscsabán
70. tito köszönő távirata
71. tavaszias idő
72. kiváló kollégium
73. zászlófelvonás
74. hírjegyzék./mti/

-. -

bb 75. kormos tivadar nevét vette fel a könnyűfémmű kisz klubja

vid/fm/ny la

1974. március 14.

kormos tivadar neves magyar bauxitkutató és geológus nevét vette fel csütörtökön a székesfehérvári könnyűfémmű kisz-klubja. az ifjusági klubot a gyár 30 ezer forintos költséggel rendezte be: irodalmi színpad, zenekar, magnós-és foto-szakkör működik, s a fiatalok továbbképzését szakmai és politikai előadások szolgálják. a csütörtöki ünnepi klubgyűlésen elhatározták, hogy az ifjusági klubban emléktáblát állítanak kormos tivadarnak.

/mti/

18.53/ny

-. -
-57-

N 1840

bb.76. a pécsi balett vendéggjátéka szegeden

vid/fm/a/la

1974. március 14.

csütörtökön a szegedi színházban vendégszerepelt a pécsi balett. a bemutatott hat kamarabalett koreográfiáját tóth sándor tervezte és az előadást is ő rendezte. a diszletek eck imre, a jelmezek gombár judit tervei alapján készültek.

/mti/

-.-

bb.77. együttműködési munkaterv a magyar és a lengyel újságírószövetség között

pá/zs/a/la

1974. március 14.

komját irén, a magyar újságírók országos szövetségének elnöke és szakiewicz zdzislaw, a lengyel újságíró szövetség főtitkára csütörtökön budapesten aláírta a két újságíró szövetség 1974 évi együttműködési munkatervét. az ünnepségen jelen volt sokolowski grzegorz, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa is. /mti/

-.-

embargó: március 15-én 01 óráig!

bb.78. befejeződött a magyar néphadsereg kijelölt alakulatainak gyakorlata

a/la

1974. március 14.

a magyar néphadsereg kijelölt alakulatainak az éves kiképzési terv szerint tartott harcászati gyakorlata az elmúlt napokban eredményesen végetért.

a gyakorlatra behívott tartalékosok bucsuztatására ünnepélyes állomány-gyűléseket tartottak, amelyeken résztvettek a helyőrségek párt-és állami vezetői.

a tartalékosok leszerelése befejeződött, visszatértek családjuk körébe, a polgári életben betöltött munkakörükbe.

/mti/

18.30/a

-.-

- 58 -

14. 18.45

bb.uo. időjárásjelentés

fk/a/la

1974. március 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1974. március 14-én csütörtökön 19 órakor:

kisebb felhősödés

várható időjárás péntek estig:

időnként kissé megnövekvő felhőzet, legfeljebb egy-két helyen esővel. mérsékelt szél. legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 9-14 fok között. /mti/

-.-

bb 80. petőfi nyomában - irodalmi műsor a fővárosi művelődési házban

i zsu/tr/ny zs la

1974. március 14.

csütörtökön az irodalmi színpad rendezésében - a forradalmi ifjúsági napok esemény-sorozatának részeként - a fővárosi művelődési házban tartották meg a xi.kerületi ifjúsági és kiszervezők ünnepségét.

az ünnepi műsorban először levetítették a ,, petőfi nyomában,, című televíziós műsort, amelyet az 1973-as petőfi-szavalóverseny győztesének jutalom-utjáról készítettek. ezután a szavalóverseny győztesei petőfiről szóló magyar irodalmi alkotásokat adtak elő, köztük illyés gyula, juhász ferenc, nagy lászló, szécsi margit, ladányi mihály, somlyó györgy verseit. /mti/

-.-

g

bb.81. gázolás csepelen

i/ms/fk/a/la

1974. március 14.

csütörtökön a xxi.kerületben a kossuth lajos utca 43. számú ház előtt egy motorkerékpáros elgázolta szabó judit 19 éves tanulót. a mentők súlyos sérülésekkel szállították a ii. számú sebészeti klinikára. /mti/

-.-

20.35/a

- 59 -

14. 20.35

:bb.82. ittasan feküdt a sineken, halálra gázolták

i/ms/fk/a/la 1974. március 14.

ittasan feküdt a villamossineken budapesten a viii.kerület
mező imre ut és teleki lászló tér sarkán kassa jános 53 éves
rokkant nyugdíjas. egy 24-es villamos halálra gázolta./mti/
-.-

bb.83. tűzbe esett egy idős ember

i/ms/fk/a/la 1974. március 14.

csütörtökön budapesten, a xviii.kerületben, a nagybecs-
kerek utca és a lugos utca sarkán lévő ház udvarán szemetet ége-
tett a 70 év körüli málnási józsef. közben rosszul lett és
beleesett a tűzbe. a mentők súlyos égési sebekkel vitték a ii.
számu sebészeti klinikára./mti/
-.-

bb.84. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órá-
tól zárásig

a/la 1974. március 14.

- 75. kormos tivadar nevét vette fel...
- 76. a pécsi balett vendégszínháza
- 77. együttműködési munkaterv
- 78. befejeződött a néphadsereg kijelölt alakulatainak gyakorlata
- 79. időjárásjelentés
- 80. irodalmi műsor a fővárosi művelődési házban
- 81. gázolás csepelen
- 82. ittasan feküdt a sineken,
- 83. tűzbe esett..
- 84. hírjegyzék

/mti/
21.00/a

-.-
- 60 -
- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő:koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet

2110

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. ötvénezer köjál-ellenőrzés a fővárosban - tovább tart
a kanyaró- és a rubeolajárvány

i/vtk/fk/hi/a/la 1974. március 15.

a fővárosi köjál-nál elkészült az elmúlt esztendő köz-
egészségügyi-járványügyi helyzetéről szóló összegezés. erről
kért tájékoztatást illetékesektől vágó tibor, az mti fő munka-
társa:

- elmondották, hogy élelmezésegészségügyi vonalon a kerü-
leti köjál szolgálatok csaknem 50 ezer ellenőrzést végeztek.
az élelmiszeripar, a kereskedelem, a közétkeztetés, és a vendég-
látóipar tevékenységében közegészségügyi szempontból további
fejlődés tapasztalható. a közegészségügyi helyzet alakulásá-
ra is kedvező hatást gyakoroltak az élelmiszeriparban végre-
hajtott beruházások, rekonstrukciók. a különböző iparágak sok-
féle új terméket gyártottak, az ezek készítésénél alkalmazott
technológia és a termékek bakteriológiai tisztasága a vizs-
gálatoknál a legtöbb esetben megfelelőnek bizonyult. az ételmér-
gezések száma tovább csökkent. csoportos ételmérgezés három,
tömeges ételmérgezés négy esetben fordult elő, s összesen 460
személyt érintett. hiányosság, hogy az élelmiszerszállításnál
fennálló higiénés problémákat még nem sikerült hiánytalanul
megoldani.

/folyt.köv./

M

- 1 -